

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøverne

ved

Haderslev Katedralskole

Juni 1927.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøverne

ved

Haderslev Katedralskole.

Juni 1927.

Frynsevinger. Et Bidrag til Kundskaben
om Haderslev-Egnens Fauna af
Adjunkt J. Maltbæk.

Tale ved Afslutningsfesten
af Rektor.

Skoleefterretninger for Skoleaaret 1926—27.

Tillæg: Matematik for det nysproglige Gymn. II
af Lektor L. Willesen.

.....

Haderslev.

A. S. „Haderslev Stiftstidende's“ Bogtrykkeri.
1927.

Frynsevinger (Thysanoptera).

Et Bidrag til Kundskaben om HaderslevsEgnens
Fauna.

Af

Adjunkt J. Maltbæk.

Paa lumre Solskinsdage i Høst — mod Tordenvejr — bliver man i Danmark hyppigt generet af Sværme af smaa, sorte Insekter, som kommer flyvende og kravler rundt i Ansigt og Haar. De kaldes her paa Egnen »Knavpander«. De udmærker sig alt-saa ikke ved Beskedenhed, men deres ringe Størrelse gør, at man ellers agter lidet paa dem.

Knavpanderne hører til Ordenen Thysanoptera = de frynsevingede, hvis Forekomst mærkeligt nok hidtil ikke er blevet systematisk undersøgt her i Landet, mens de i nogle af vore Nabolande, England, Sverige og Finland, i mange Aar har været Genstand for Iagttagelse og Undersøgelse. Lignende Arbejder turde have deres Interesse herhjemme, og jeg er i Færd med Begyndelsen.

Der er efterhaanden, navnlig i de sidste 30 Aar, skrevet adskilligt om Frynsevinger, men mest spredt rundt i de forskellige Landes entomologiske Tidsskrifter, saa det er vanskeligt at faa nogenlunde udtømmende Kundskab om, hvad man ved om dem. Imidlertid har Universitetets Zoologiske Museum velvilligt stillet Litteratur til Raadighed for mig, ligesom jeg gennem Haderslev Centralbibliotek har laant adskillige Skrifter. Nu udkommer (i Aarene 1926—29) »Die Thysanopteren Europas« paa Wagners Forlag, Wien, et Samleværk, som vil ændre dette Forhold, skrevet af Professor, Dr. H. Priesner. Hidtil har Hovedværket været H. Uzel, Monographie der Ordnung Thysanoptera, Königgrätz 1895, som har bidraget stærkt til de sidste 30 Aars øgede Interesse. I let tilgængelig og moderne dansk Litteratur findes der af Professor Wesenberg-Lund en Beskrivelse af Frynsevingernes (Blæreføddernes) Bygning i Salmonsens Leksikon, ligesom han omtaler dem flere Steder i »Fra Mark og Skov« 1915—16. Om

II

den Skade, de kan gøre, kan man læse i »Vort Landbrugs Skadedyr« 1907 af Fru Sofie Rostrup.

Om deres Bygning og Levevis vil jeg derfor her nøjes med følgende: Frynsevingerne er i Almindelighed fra $\frac{1}{2}$ til 3 mm. lange, smalle og flade Insekter med Farve fra gult til brunt eller sort, andre Farver er sjældne. Som oftest har de Vinger, to Par omtrent klare, lange og meget smalle, men den virksomme Vingeflade øges stærkt ved Hjælp af lange Randbørster, der virker som Svingfjer — deraf Navnet Thysanoptera. ¹⁾

Et andet Navn er Physopoda = de blærefodede, som skyldes, at Fødderne ikke har Kløer, men en lille, elastisk Blære i Spidsen til at sikre Fodfæstet. De gaar da med maaske endnu større Sikkerhed paa en Glasrude end Bier og Fluer. Hvis man kan faa Dyrene til at flytte Fødderne langsomt (i Kulde f. Eks.), kan man i Mikroskopet se, hvorledes Blæren svulmer, naar Foden sættes imod, men svinder, naar den skal løftes. Det sker ved skiftende Blodtryk indefra (jfr. Forholdet ved Pighudernes Fødder).

De deles i to Afdelinger, Tubuliferer med rørformet Bagende og Terebranter med Læggebraad.

Linné gav dem Navnet Thrips = en Træorm, Trælus, og nogle af dem lever under raadnende Bark paa Træer og Pæle. Dette gælder næsten alle Tubulifererne, mens Terebranterne mest findes paa Blade og i Blomster. Thripsene har nemlig Sugemund og lever baade som Larver og voksne i Almindelighed af at suge Plantesaft ligesom Bladlus. De gør ogsaa Skade paa lignende Maade, hvis de bliver for talrige. Navnlig gør de Skade paa Bælgplanter og Sæd, men det er sjældent her i Landet med vort ustadige Sommervejr. Hvor Dyrene har suget, bliver der smaa, lyse Pletter paa Bladene; men de ses ikke selv ret meget, da de er saa smaa og gemmer sig inde i Bladskeder, i Aks og Blomster. Her udvikler ogsaa Larverne sig gennem to Larvestadier, et Forpuppe- og et Puppe stadium, til voksne; Tubulifererne har endnu et Puppe stadium. Forplantningen frembyder lige saa interessante Forhold som f. Eks. Bladlusenes. Hanner er altid i Fler-tal. Hanner træffes hos mange Arter kun en kort

III

Tid af Sommeren, og hos enkelte er Hanner overhovedet ikke fundet.

I 1915—16 samlede jeg en Del danske Thrips, men maatte afbryde dette Studium. Nu har jeg alt-saa genoptaget det, og de haderslevske Thrips er følgende:

Orden. Thysanoptera.	Taeniothrips vulgatissimus Hal.
Haliday.	T. pini Uz.
Underorden. Terebrantia.	Euchaetothrips kroi Schille.
Haliday.	Thrips physopus L.
Aeolothrips fasciatus L.	T. communis Uz.
Chirothrips manicatus Hal.	T. fuscipennis Hal.
Limothrips cerealium Hal.	T. major Uz.
L. denticornis Hal.	T. validus Uz.
Aptinothrips rufus Gmel.	T. minutissimus L.
A. var. stylifera Tryb.	T. angusticeps Uz.
Anaphothrips obscurus Müll.	Underorden. Tubulifera.
Odontothrips loti Hal.	Haliday.
O. uzeli Bagn.	Haplothrips statices Hal.
Kakothrips robustus Uzel.	H. aculeatus Fabr.
Frankliniella intonsa Tryb.	Trichothrips pedicularius Hal.
F. tenuicornis Uz.	Tr. semicaecus Uz.
Taeniothrips primulae Hal.	Tr. pini Hal.
T. atratus Hal.	Tr. copiosus Uz.

Hertil kommer en Art, som ikke kan bestemmes efter den mig foreliggende Litteratur; men desuden er der sikkert en hel Del Arter, som jeg endnu ikke har truffet.

Sortthripsen, *Taeniothrips atratus* Halid, er den talrigste, hyppigste og mindst kræse m. H. t. Opholdssted. Jeg har taget den i Byg, Havre og Gulaks, i Bladskeder eller Aks, dernæst i Blomster af Blæresmælde, Pragstjerne, Fladstjerne og Spergel, Vorterod og Anemone, Nøkkerose, Valmue og Kid-dike, Viol, Perikum, Katost, Rose, Brombær og Mjødurt, i Kløverarter, Vikkearter, Visse, Lupin og Krageklo, Kattehale, Dueurt, Gulerod, Pimpinelle, Randfrø, i Hedelyng, Klokkelyng, Kartoffel, Engelskgræs, Snerle, Torskemund, Kongelys, Øjentrøst, Oksetunge, Hanekro, Timian, Skjolddrager og Galtetand, Baaahat, Klokkearter, Blaamunke, Baldrian, i Føl-fod, Kamille, Røllike, Knopurt, Tidselarter, Hjorte-trøst, Kongepen og Løvetand, endelig ved Kætsning

IV

i Græs og Sigting af Opskyl paa Søbred og af Løv i Skov ²).

Græs- og Kornthrips er: *Chirothrips manicatus*, *Limothrips cerealium* og *denticornis*, *Aptinothrips rufus* og A. var. *stylifera*, *Frankliniella tenuicornis*, *Stenothrips graminum* og *Haplothrips aculeatus*, *Anaphothrips obscurus* og *Euchaetothrips kroli*.

Fru Rostrup kalder *Limothr. denticornis* »Rug-Blærefoden«, *L. cerealium* »Korn-Blærefoden« og *Haplothrips aculeatus* »Aks-Blærefoden«.

I Sverige kaldes *L. denticorn.* »Sädesthrips«, *Aptinothr. rufus* »Grästhrips« og *Kakothrips robustus* »Ärtthrips« (Trägårdh) efter deres Værtplanter, og de to sidste Navne kan vi passende anvende til de paa gældende Thrips.

Blandt Barkboerne er *Trichothrips pedicularius* (Lusethrips) og *Tr. copiosus* de hyppigste og optræder i store Selskaber af røde Larver af begge Udviklingsstadier samt gulbrune til sortebrune vingede (»*spes coloniae*«) eller uvingede Hanner og Hunner. Pupper er sjældnere, hvilket bl. a. betyder, at Puppestadierne er af kort Varighed; derimod er der ofte fuldt af Æg eller Æggeskaller. Hvis man angriber Dyrene f. Eks. med en Svinebørste, bøjer de rask, med en Bevægelse som Ørentvistene, den smidige Bagkrop mod Angriberen og forsvarer sig med en Draabe Ekskrementer, der kommer frem i Spidsen og bliver hængende mellem de lange Analbørster ³). Larverne er raskest til det; deres tynde, gennemsigtige Hud er vel ogsaa mest ømfindtlig, og den tillader større Smidighed. Disse Dyr kravler kun langsomt, saa hos dem er det nogenlunde let at iagttage Føddernes Virkemaade. Larvernes store, krumme Kløer og Hæftepude eller -blære minder meget om Honningbiens, som er saa fortrinligt afbildet i »Fra Mark og Skov« I, Side 73. Thrips-Larver har nemlig Kløer i Modsætning til de voksne.

I Juli og August har jeg nogle Gange taget Thrips med en fasthæftet snyltende Mide. Det maa være om trent som en Hare angrebet af en Hermelin, men endnu mere uhyggeligt, idet man skal tænke sig Hermelinen bestandig fastsugt i Harens Bryst, le-

vende af Harens Blod. Jeg har ogsaa fundet Thrips angrebet af Svampe.

Jeg vil nu vende tilbage til mit Udgangspunkt, Knavpanderne, thi de indtager paa flere Maader en Særstilling.

Om Knavpander.

Knavpanderne bør kunne regne med almindelig Interesse, da de kendes over hele Landet og overfalder os hver Høst, især naar Sommeren er mer end almindelig varm. De kaldes Knavpander blandt Landboerne ved Haderslev og Kolding (Gnavpander), Vejle, Malt Herred og Ribe-Egnen indtil Ølgod i Nord, maaske over hele Syd- og Sønderjylland, og Feilberg har noteret dem fra Lindknud og Darum i sin »Ordbog over jyske Almuesmål«. Da de kravler rundt i Høstfolkenes svedige Pander, burde de egentlig hedde Pandegnavere, men dette Ord falder ikke saa let fra Tungen. I Vestjylland, ved Skern Aa, betegnes de i Fællesskab med de smaa Kvægmyg som »Naader«, ogsaa noteret af Feilberg. I Ods herred (Højby) kaldes de »Midder« eller »Mitter«, og Udvalget for Folkemaal oplyser, at de paa Sjælland kaldes »Tordenfluer« og »Midder«, paa Fyn »Koler afluer«, ligesom de jo i øvrigt over hele Danmark af Landboerne kaldes Koler afluer (hvis man ikke har et — om jeg saa maa sige — indfødt Navn til dem). Dette sidste uhyggelige Navn er nemlig forholdsvis nyt (jeg har ganske vist intet Bevis for, at det jyske og det odsherredske er gammelt); det blev ifølge Sofie Rostrup givet til de uhyre Sværme, der optraadte i Kolerasonneren 1853 (en meget varm Sommer), fordi Folk troede, at de paa en eller anden Maade havde noget med Koleraen at gøre. Interessant er det, at man træffer det sjællandske »Tordenflue« igen i Nordtyskland, »Gewitterfliegen«, og dette er lige saa betegnende et Navn som det jyske, thi vi faar ofte Tordenvejr, naar de optræder.

De fleste Thrips har jo Vinger, og jeg har truffet flere Arter flyvende i Solskinnet, men saa vidt jeg har iagttaget, bestaar Knavpandernes Sværme udelukkende af Hunner af Arten *Limothrips cerealium* Haliday. Hannerne gør sig ikke bemærket, de er vingeløse, lever kun en Del af Sommertiden og træffes

VI

mest i Kornaks. Arten fik sit uhyggelige Navn (Limos betyder Sult, Hungersnød) i 1836 af A. H. Haliday ⁴), fordi den lever paa Græs og Sæd og træffes talrigt i Aksene.

Denne Art er efterhaanden omtalt mange Steder og bl. andet beskrevet udførligt af Van Eecke i Holland ⁵). Han har ikke set den flyve, men tror, at den flyver om Aftenen, saa man kan maaske antage, at den ikke gør sig bemærket ved at sværme som her. Han antager ud fra Iagttagelser i Holland og støttet af Jordans Undersøgelser i Tyskland 1888, at der i Sommerens Løb optræder mindst fire Generationer, og han angiver, at den i Nederland har gjort Skade paa Kornet hver Sommer fra 1908 til 1912 og 1916 til 1918.

Sværme af Koleraffuer omtales af Bergsøe »Fra Mark og Skov« II Side 74—75. Jeg noterede i 1926 Sværme paa de varme Dage 12.—14. Juli, 24. Juli, 4. August og 17. August i Haderslev (desuden 8. August i Brørup). Her er 12 Dage imellem Sværmene, men det er vel nok tilfældigt. Den 17. August var der flest Knavpander, Antallet kan jo vokse voldsomt i Sommerens Løb, en hvid Mur blev tætprykket, og et Edderkoppespind i et Hjørne blev næsten sort. Dyrene er meget iøjnefaldende paa en hvid Flade, men det har desuden ved flere Lejligheder set ud, som om de foretrækker en saadan. Paa de kølige grønne Blade ved Siden af slog kun enkelte sig ned et Øjeblik. Naar man har et stort Udvalg, finder man gerne enkelte lysere Dyr (forma adusta), hvor navnlig Bagkroppen, undtagen Spidsen, er lysere. Den tætteste Sværm, jeg har set, var som en Støvregn af Knavpander. Den kørte jeg igennem paa Cykle en Sommerdag paa Djursland.

Første Gang, jeg har indsamlet den, er 16.—8.—1911, betegnet »Knavpander, sværmende«. Man kan i Danmark finde nogle til enhver Tid paa Aaret i Barkrevner og lignende Steder. Der sidder de dog i Sommertiden kun i daarligt Vejr, men træffes i Mængde i Græssernes Aks og Bladskeder samt — som tilfældige Gæster — i Blomster sammen med andre Thrips.

Hannerne findes mest i Kornaks i Juli-August (1916: 30. Juli, 9. og 29. Aug., 1926: 11., 14. og 29. Juli, 6., 8. og 29. August).

VII

Larver og Pupper har jeg foreløbig kun taget i Rug- og Havreaks i Juli og August.

Der er ingen Tvivl om, at *L. cereal.* findes overalt, hvor Knavpanderne eller Koleraflyerne optræder. Jeg har dem fra Fanø, Brørup, Hollerup, Haderslev og Als, desuden fra Middelfart. Nylig har jeg set enkelte fra Ringkøbing og Boserup, tilhørende Statens plantepatologiske Forsøg. Det har sin Interesse at undersøge, hvor den i øvrigt lever, m. a. O., hvilken og hvor stor en Del af Jorden den har underlagt sig. Den er aabenbart en god Flyver og har saaledes gode Evner til at brede sig. Priesner angiver da ogsaa⁶⁾ »Verbreitung: Italien, Sardinien, Aegypten, Ungarn, Oesterreich (selten!) *), Deutschland, Holland, Schweden, England, Nordamerika, Nordafrika, Seychellen, Hawaïi.«

Disse Angivelser om dens Udbredelse er ganske sikkert ufuldstændige, men de viser jo i hvert Fald, at den findes lige fra Ækvator til ind i de nordlige koldt tempererede Egne. Ved nøjere Undersøgelse lægger man imidlertid Mærke til en paafaldende Begrænsning for Nord- og Mitteleuropas Vedkommende. Den findes i Vest, men ikke i Øst, og det er paafaldende i Betragtning af, at dens Næringsplanter dyrkes, og at de andre Græsthrips gaar længere mod Øst. Dens nære Slægtning *Limothrips denticornis* Hal., altsaa Rug-Thripsen, bebor hele Europa og gaar rimeligvis endnu længere mod Øst. Jeg har da fundet følgende:

1. Danmark har den;

2. Uzel angiver⁷⁾ »in Böhmen lebt diese Art im Getreide nicht«.

3. Reuter nævner⁸⁾ *L. cereal.* Hal. blandt »Arter, hvilka antagligen anträffas i Finland«. Den er trods mange Aars Søgen ikke fundet i Finland.

4. Han refererer i en anden Forbindelse Navnene paa »Die an Getreide lebenden Thrips-Arten Mittelruslands« Lindeman Moscou 1866. *L. cereal.* er bl. a. ikke nævnt, men ellers er de de samme som her.

5. En Gennemgang af Angivelser fra Sverige⁹⁾ viser, at *L. cer.* er taget adskillige Steder i Skåne

*) »Erhielt (1922) ein Weibchen aus Wien von Dr. J. Fahringer, das offenbar durch fremdes Saatgetreide eingeschleppt wurde.«

VIII

(Juni—September), 3 Gange i Halland (Juli—September), 2 Gange (samme Sted) i Bohuslän (medio September, kan have benyttet Sommeren til Vandring) samt 1 Gang paa Gotland (i Maj).

6. I Nordtyskland sværmer den som her («Gewitterfliegen»).

7. F. Schille har ikke fundet den i Galizien ¹⁰⁾.

8. Østrig har den ikke, men

9. Ungarn har den ifølge Priesner.

England og Holland ¹¹⁾ har den, men om disse og de endnu varmere Egne har jeg ikke søgt nærmere Oplysninger. Man regner at have konstateret, at f. Eks. mange Planters, vel ogsaa Dyrs, geografiske Omraade væsentlig bestemmes af klimatiske Forhold, saaledes at en enkelt Faktor, ofte Temperaturen, har den overvejende Indflydelse, og jeg vil søge Bidrag til Problemets Løsning paa Isothermekortene for varmet og koldest Maaned i Europa. Isothermerne for varmet Maaned viser, at de ovenfor nævnte Egne, hvor Knavpander ikke findes, har lige saa varm eller varmere Sommer end Danmark, idet Europa er lidt varmere i Øst end i Vest, mens Isothermerne for koldest Maaned viser, at Europa er meget koldere i Øst end i Vest. Jeg vil nu nævne Landene i samme Orden som før med + eller ÷ efter Forekomsten af Knavpander og Angivelse af koldeste Maanedes Temperatur.

1. + Københavns Normaltemperatur er ÷ 0,1 ° Celsius og de koldeste Egne af Jylland ÷ 0,9 °.

2. ÷ Böhmen, Prag ÷ 1,3 °.

3. ÷ Sydvestfinland ca. ÷ 5 °, øvrige Finland koldere.

4. ÷ Midtrusland, endnu koldere Vinter.

5. Sverige. + Visby ÷ 1,0 ° (mildnet ved Beliggenheden i Østersøen). + Skåne, som Sjælland omtrent. ÷ Stockholm ÷ 3,4 °.

6. + Nordtyskland. Berlin har ÷ 0,4 °.

7. ÷ Galizien, Lemberg ÷ 4,0 °.

8. ÷ Østrig, Wien ÷ 2,3 °.

9. + Ungarn. Buda Pesth ÷ 1,4 °.

Holland, Utrecht har Januar 1,2 ° og Juli 17 °.

Buda Pesth og Prag synes at ligge i Grænseegne,

IX

de har omtrent samme Vintertemperatur, men Ungarn, hvor *L. cer.* lever, er maaske paa anden Maade mest begunstiget. Hvordan den i øvrigt ter sig i Ungarn, har jeg ikke faaet oplyst.

Alle de Egne, hvor den er fundet, har Januar varmere end ca. $\div 1,5^{\circ}$ Celsius, mens de Egne, hvor den til Trods for Undersøgelser ikke er fundet, har lavere Vintertemperatur.

Det ser saaledes ud til, at Grænsen for dens Udbredelse i Europa ligger mellem $\div 1^{\circ}$ og $\div 2^{\circ}$ for koldest Maaned, saa at den ikke taaler Vinteren i det tempererede Fastlandsklima. Dog vil det vistnok kunne ske, at Sommerens Sværme breder sig ind i Egne, hvor de ikke kan overvinde. I Grænseomraaderne vil Kampen mod Fastlandsklimaet bringe Frem- eller Tilbagegang efter Vinterens Strengthed.

Uden for Europa var den bl. a. noteret i Nordamerika, som imidlertid er et meget stort Omraade, der maa undersøges nærmere.

Hinds ¹²⁾ omtaler den 1902 under Navnet *Limothrips avenae* og skriver: »This species was very abundant upon and caused much damage to oats at State College, Pennsylvania, during the summer of 1898«, og han angiver, at den lever i Pennsylvania og Massachusetts.

Moulton ¹³⁾ opgiver i 1911 de samme to Stater.

Watsons Synopsis 1923 har jeg forgæves søgt at faa, ligesom »Florida Buggist« 1918, hvor den er omtalt, men det sidste Navn tyder paa, at den i hvert Fald lever i Florida.

Isothermekortet viser, at Linjen for 0° Januar gaar gennem New York, altsaa lige Syd for Massachusetts og igennem Pennsylvanien, hvilket passer med Forholdene i Europa.

Nordafrika har jo en varm Vinter, ligesom Øerne i det Stille og det Indiske Ocean. Seychellerne har Juli 25° , April $26,8^{\circ}$, og Hawaii, Honolulu, har Januar $20,9^{\circ}$ og Juli $25,3^{\circ}$.

Fra de fleste Steder paa Jorden har man naturligvis ingen Oplysninger om, hvorvidt den findes; men det foreliggende viser, at den har erobret sig en be-

tydelig Del af Kloden. At den ikke taaler Vinterkulde, tyder paa, at den har sit Hjem i varme Egne.

Det vil muligvis vise sig, at den lever endnu længere mod Nord i det atlantiske Klima trods den kølige Sommer, paa Norges Vestkyst, Færøerne og Islands Sydkyst, hvor Vinteren ikke er kold; men i saa Fald vil der paa Grund af den lange Vinter og kølige Sommer næppe udvikles mere end een eller to Generationer aarlig. Her, tæt ved Østgrænsen, lever den i hvert Fald særdeles godt. Knavpanderne trænger endog ind i Stuerne, hvor man senere kan træffe dem mellem Bladene i en slidt Bog eller bag Glasset i et indrammet Billede, hvorfra de ofte ikke kan finde ud igen. Slige Steder finder man Mumierne uden at søge dem. Papir er tilbøjeligt til at danne snævre Spalter, og alle saadanne tiltaler dem i høj Grad; derind forfølges de ikke let, og der søger de sig om Efteraaret et Vinterkvarter, for efter Vinterdvalen at vrimle frem en smuk Foraarsdag.

Overvintringen maa jo være af afgørende Betydning for Artens Eksistens, og Priesner angiver: »Sie überwintern in Häusern, aber auch im Freien unter Rinden«, hvilket stemmer med mine Erfaringer. Van Eecke antager, at de overvintrer i Græs, men jeg har kun fundet andre Græsthrips overvintrende i Græs.

Min Indsamlingsprotokol viser bl. a., — i det følgende er der kun Tale om Hunnerne:

Marts (?) 1925. Adskillige, overvintrende i tomme Coconer af *Microgaster glomeratus* (en Snyltehveps) fra et Lysthus.

17. 3. 26 talrige, i en Vindueskarm mod Syd efter en Solskinsdag, sikkert overvintrede her i Huset; de har søgt Solen og er havnet i Vinduet; der er levende, døende og døde iblandt.

20. 3. 26 adskillige, i *Microgastercoconer*, Skolens Baadephus; de bliver livlige i Varmen. Det er aabenbart ikke alle, der har forladt Vinterskjulet den 17. 3.

Brørup. 1. 4. 26 mange, paa hvidt Tøj, Solskin (jfr. Sommersværmene). Samme Formiddag en Mængde i en Papirfold og under Glasset i et Billede i et koldt Gæsteværelse, myldrende rundt, søgende ud.

26. 12. 26 nogle, i Barkrevner paa Hyld, døde.

28. 2. 27 adskillige, under Bark paa Hegnspæle af

XI

Gran, døde og levende, disse blev hurtigt livlige i Varmen i Stuen. Luften var 5° varm udenfor.

6. 3. 27 talrige, i Papirfolder i Brændselsrum, Luften ude 7°, Graavejr.

15. 3. 27 talrige, i Vinduet i Stuen, levende, døende og døde. Solskin. Natten lavest ÷ 3°, Dagen højst 7°. Foregaaende to Dage lignende Vejr, svag Østenvind, Sol og Nattefrost, saa en Del af Thripsene stammer maaske fra disse. Ved Undersøgelse af Brændselsrummets Papirfolder viser der sig endnu en Mængde tilbage af de mere besindige, og gennem hele følgende Maaned kunde jeg gaa og hente saadanne, naar jeg havde Lyst.

29. 3. 27 talrige, i Vinduet, levende, døende og døde. Dagen før var en Solskinsdag.

Iagttagelserne af 17. 3. 26 og 15. 3. 27 samt 29. 3. 27 tyder paa, at de, der havner i den varme Stue, gaar til Grunde i Løbet af kort Tid, idet Livsfunktionerne snart stiger til Sommerens Intensitet, uden at de faar noget at leve af. Maaske gaar det dem bedre, som slipper ud i det fri; men ved Undersøgelse af Græs 18. 3. og 3. 4. 1927 fandt jeg kun nogle af de andre Græsthrips (overvintrende), nemlig *Limothrips denticornis*, *Aptinothrips rufus* og *Haplothrips aculeatus* samt den allestedsnærværende *Taeniothrips atratus*. Samme Erfaring havde jeg i øvrigt gjort 1. 4. 1926. Derimod kan de, der holder sig i Ro i Vinterskjulet, holde længe ud, og at mange har kunnet klare sig i det fri gennem den nu forløbne milde Vinter, viser Iagttagelsen af 28. 2. 27. Efter den Tid har vi ikke haft synderlig Kulde.

Vekslende Frost og Tø skal ikke være heldigt for Insekternes Overvintring; men skønt vort Klima netop har dette i fremtrædende Grad i Modsætning til de østlige Egne, vrimler Knavpanderne frem om Foraaret, og dette netop paa Dage med Solskin og Nattefrost, høj Barometerstand og skarp østlig Luft, altsaa fastlandsagtige Vejrforhold, og til Trods for at Dagens højeste Varme ikke er højere, end Varmen adskillige Gange i Vinterens Løb har været, og til Trods for at Dyrene i deres skjulte Vinterkvarter kun i ringe Grad er udsat for Dagens foran nævnte Vejrforhold. Man maa da antage, at det i koldere Egne bliver for vanskeligt for dem at finde passende Vin-

XII

terkvarter selv ved Husenes Hjælp. Maaske bliver de uopvarmede Stuer dem alt for kolde i Løbet af den strenge Vinter, mens de vilde gaa til Grunde i de opvarmede Rum? Hvis de ikke overvintrede i Husene, synes jeg, at man bedre kunde forstaa Udbredelsens Begrænsning.

Limothrips cerealium Haliday karakteriseres af de foreliggende Oplysninger som en udpræget Kystthrips, der lever i varme Egne og i tempereret Kystklima. Den bebor 1. Middelhavets Øer og Kystlande, 2. Atlanterhavets Øer og Kystlande Nord for Ækvator, 3. nogle af det Indiske Oceans ækvatoreale Øer, Seyciellerne, med et oceanisk, meget fugtigt Klima, 4. nogle af det Stille Oceans Øer, Hawaii, paa Grænsen af Tropeklimaet.

Jeg vil til Slut skitsere den hypotetiske og den givne Østgrænse i Europa. Den ligger mellem $\div 1^{\circ}$ og $\div 2^{\circ}$ Januar. Efter dette bør Islands Sydkyst, Færøerne og Norges sydlige Vestkyst høre med til Dyrets Omraade. Efter de svenske Iagttagelser hører Bohuslän, Halland og Skåne ligeledes med samt en østlig Enklave, Gotland. Grænsen gaar i øvrigt tværs over Østersøen, Øst om Bornholm til Pommerns Kyst, mellem Oder og Weichsel, Breslau har Jan. $\div 1,5^{\circ}$ og Posen $\div 1,5^{\circ}$ (Warschawa $\div 3,6^{\circ}$), maaske Vest om Posen og Breslau, hvorfra den svinger mod Vest i en stor Bue uden om Mitteleuropas Højlande, Böhmen, den Bayerske Højslette (München $\div 2,6^{\circ}$) og Svejts (Bern $\div 5,1^{\circ}$)¹⁴). Derefter hører Sydeuropa og Ungarn igen til Omraadet.

Hermed har jeg søgt at fremstille og derved bidrage til Løsningen af et af Naturens utallige Problemer, og selv om foranstaaende Grænsedragning kan siges at være et forhastet Forsøg — det er jo endnu kun korte Strækninger af Grænsen, der er iagttaget, — tror jeg, det har sin Berettigelse som en Arbejdshypotese, og tilsvarende Forhold vil nok ogsaa gælde for andre Insekter.

Haderslev, April 1927.

J. Maltbæk.

XIII

Noter.

- 1) Om disse Forhold se »Festskrift för Liljeborg«, Upsala 1896. Trybom, Einige Bemerkungen über die Flügel der Physopoden.
- 2) Der er nogen Variation. Der optræder en forma adusta, i øvrigt navnlig Individuer med misdannede Følere. Jeg vil fremhæve en lille Han med de to yderste Følerved saa fuldkommen sammensmeltet, at den tager sig ud som en ny Thrips-Art, ikke tidligere fundet (jfr. Reuters Thrips piceicornis, som var en lignende Form af Taeniothrips ericae Hal.). Arten har om Sommeren en Mængde Hanner, der kan træffes sværmende i Solskinnet.
- 3) En lignende Iagttagelse er gjort af Bohls hos Larver af Haplothrips aculeatus, der angriber hverandre indbyrdes.
- 4) The entomological Magazine, London 1836. A. W. Haldiday »An Epitome of the British Genera, in the Order Thysanoptera etc. — —«.
- 5) Naturkundige Verhandelingen van de hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem 1922. Derde Verzameling. Negende Deel. — M. H. t. Udviklingen vil jeg dog ikke ubetinget henvise til Van Eecke.
- 6) »Die Thysanopteren Europas« Abteilung I pag. 154.
- 7) Üzel, Monographie der Ordnung Thysanoptera. Königgrätz 1895.
- 8) Acta societatis pro Fauna et Flora Fennica, Helsingfors 1899. O. M. Reuter: Förteckning och Beskrifning öfver Finska Thysanoptera.
- 9) Entomologisk Tidskrift, Stockholm 1917. Tullgren »Dr. Filip Tryboms efterlämnade faunistiska anteckningar om svenska Thysanoptera«. — Det viser sig i O. Ahlbergs Oversigt i Entom. Tidskr. 1925, at der ikke er tilføjet ny Provinser.
- 10) Entom. Zeitschrift. Frankfurt 1912. F. Schille »Materialien zu einer Thysanopteren und Collembolen-Fauna Galiziens«.

XIV

- 11) Van Eecke har nogle afvigende Opgivelser angaaende Udbredelsen i Europa.
- 12) Hinds »Contribution to a monograph of the insects of the order Thysanoptera inhabiting North America«. Washington 1902.
- 13) Moulton, Synopsis etc. N. A. Thysanoptera. Washington 1911.
- 14) At den ligger saaledes, fremgaar ikke af Isothermekortet, saafremt man ikke selv kan supplere dette ud fra en nøjagtig Forestilling om Højdeforholdene. Isothermer burde derfor altid tegnes paa et Højdekort. Det kan maaske være gavnligt at lægge Mærke til, at Bern i Svejts har en Vinterkulde som Åbo i Finland.

Jeg sendte nylig nogle Præparater af enkelte danske Thrips, som havde særlig Interesse for mig, til Professor Friesner, hvem jeg skylder Tak for hans Oplysninger herom.

Til foranstaaende Artikel bliver da at tilføje, at den ubestemmelige Art er *Anaphothrips articulatus* Priesner, som overhovedet ikke har været kendt ret længe og hidtil er anset for en sydlig Art. Ikke tidligere fundne Former er *Limothrips cerealium* Hal. f. *adusta* nov., som jeg allerede har omtalt, samt *Aeolothrips fasciatus* L. f. *atricornis* nov., der udmærker sig ved, at selv det tredje Følerled er mørkt. Priesner har accepteret de af mig foreslaaede Navne og oplyser endvidere bl. a., at Ungdomsstadier af *Trichothrips semicaecus* Uz. (som jeg har sendt) er fuldkommen ukendt hidtil. Der er altsaa ogsaa enkelte nye Former i Haderslev-Egnens Frynsevingefauna.

J. Maltbæk.

Tale ved Afslutningsfesten 1926

(Uddrag).

Af

Rektor, Dr. phil. Karl Mortensen.

Ved Afslutningsfesten 28. Juni 1926.

.... Jeg vil her gerne benytte Lejligheden til et Par almindelige Bemærkninger. Vi producerer alt for mange Studenter og læsende Mennesker i vort lille Land, siges og skrives der ved saare mange Lejligheder, og vi har ikke Brug for dem, de kan ikke blive anbragt og komme i Stilling. Det er i og for sig rigtigt; de vanskelige Tider mærkes her som paa alle andre Omraader; men vilde de unge da faa bedre Chancer og Muligheder, hvis de ikke erhvervede sig Kundskaber og god Skoleuddannelse? Kundskab er Magt, er Nøglen, der aabner ind i Mulighedernes Rige. Denne Erfaringssandhed kan ikke rokkes, heller ikke i Nutidens gærende Kaos og Krisetider. Selv Geniet maa arbejde og lære. Kun Anarkiet muntrer sig uden Indsigt og Viden, men derfor gaar det ogsaa tidligt eller sent uhjælpeligt i Stykker, det er Historiens uomtvistelige Lære.

Kundskab er Magt, og Kundskab er et demokratisk Folkesamfunds Livsnerve. Et uoplyst Folk er Despotiets sikre Bytte, ligegyldigt, om dette Despoti kommer fra Overklassen eller fra det oprørte Folkhavs Dyb. Kundskab er den store Lighedanner, der giver høj og lav, fattig og rig, Mulighed for lige Vilkaar, samme Chance. Kundskab er den eneste Besiddelse, der ikke kan tages fra en. Derfor er det baade nyttigt og ønskeligt, at saa mange som muligt faar den bedst mulige Uddannelse, Samfundet byder paa, og gælder det efter mit Skøn i Almindelighed, gælder det ganske særligt her i Sønderjylland, hvor den dansksindede Ungdom under Fremmedherredømmet havde saa faa Udviklingsmuligheder og nu gerne skulde bringe sit Indskud af ungt, sundt og frisk Blod ind i det danske Folkelegeme. —

XVIII

.... Kære unge Venner! Om et Øjeblik slaar Afskedens Time, og I er ikke længer Elever af Thriges og Lembckes gamle Skole, af Haderslev Katedralskole. I gaar ud i Friheden, den attraaede og nu opnaaede, derefter til nyt Arbejde, ny Kamp og Strid, som, haaber vi for jer, maa ende med Sejr, ikke med Undergang eller Nederlag. Og vi, jere Lærere, sidder med Vemod tilbage i vor stille og beskedne Gerning, der kun kan lykkes for os, hvis vi kan holde den hellige Ild vedlige under Gentagelsens Askelag. Er der ikke ogsaa lidt Vemod i jer Frihedsglæde, Vemod over at skulle skilles fra os og forlade den lille Verden, som en Skole udgør og danner?

Men Skæbnen gror, som der staar i Eddadigtet, og Livet gaar sin Gang. I skal nu lægge ud over de høje Fjælde, og det nytter hverken Hjem eller Skole at standse eller hæmme jer Vikingefærd. Det er Livets rette Gang, at som I vokser fra Moders Arm og Faders Vilje, vokser I ogsaa fra Skolens Tugt og Vejledning. Vikingerne drog ud i Verdens vilde Larm, lykkelige over Kamplivets Frihed, griske paa Livets Nydelser, hensynsløse og selvkære. Jeg haaber, at det ikke er det, I undrer jer paa at opleve over de høje Fjælde. Sørøverfærd ogsaa paa det moralske Omraade ender i Galgen eller i Sumpen. Men I husker jo, at Vikingerne snart besindede sig paa det dybeste og bedste i deres Natur; de var sunde og rettænkende, saa snart de bøjede sig under Selvtugtens Lov. Da de kunde herske over sig selv, kunde de ogsaa herske over Lande og Riger. Det er Normannersindet fra Frankrig og England og Vikingetroskaben fra Byzans, der skal præge jer, naar I lægger ud, bort fra Hjemmets og Skolens Kyst, og ombord paa Skuden skal I have en lille klingende Klokke, der i Afgørelsens Øjeblik, naar I skal vælge mellem godt og ondt, synger Richardts Vuggevise ind i jer Sjæl:

Glem dog ej din Vugge
og ej din Moders Sukke!
Vokser du fra Barnekaar,
glem dog ej dit Fadervor,
glem dog ej din Vugge.

Det er saa lykkeligt at kunne se sin Moder aabent ind i Øjet, og det er saa afgørende vigtigt for hver

XIX

en ung ikke at standse ved den fjerde Bøn af Fader-
vor, men af Dybsens Nød at anraabe om Styrke mod
Fristelsen og Frelse fra det onde.

Jeg sagde foran, at Kundskab er Nøglen, der aab-
ner Mulighedernes Verden for jer. Ære være Kund-
skab og Viden, Evne og Dygtighed! De skal lyse for
jer gennem Mørket, saa I kan bane Vej gennem Ufø-
ret. Kundskab er meget, siger Sveriges herlige Teg-
nør, men den er dog ikke alt, ikke engang det væ-
sentligste. Det væsentlige ligger til venstre i Bry-
stet, den egentlige Menneskeværdi sidder i Hjertet.
Begavelse er, som selve Ordet fortæller os, en Gave,
en Gave fra Gud, men Flid, redelig Vilje, Sanddruhed
og Skønsomhed kan du selv udvikle og fremme. Det
er det, som Latinerne kaldte virtus, Mandeværd, og
som i vort Sprog kaldes Dyd, det vil sige: det, som
duer. Ved en anden Lejlighed siger Tegnør til den
Studenterungdom, han taler til:

Vi kan ej alle blive til Genier,
paa sikre Vinger stigende mod Lyset.
Men, hvem som vil, kan prøve, før han dømmer,
og finde selv den Sandhed, han tør sværge paa,
og søge selv den Skønhed, som skal fængsle ham. — —

Kan du ej pløje selv de dybe Vover,
saa lyt blot villigt til de vises Røster,
de vidtberejstes, som med sikre Tegn
tilbagevender fra de nye Lande!
Men tro ej alt, hvad Skippere fortæller
om Verdens Gaade, som de nu har løst,
og om de vises Sten, som de har fundet.

Lad mig opsummere min Billedtale til Skolens
Afskedsønske for jer. I har som Børn oplevet Ver-
denskrigens Rædsler og store Følger og afsluttet jer
Barndom i det Kaos, som denne Jordrystelse har
skabt for os alle. Ind i dette Kaos glider I nu, bort
fra Hjemmets fredfyldte Værn og Skolens rolige Ar-
bejdsplads. I skal gaa ind i en Verden, hvor de vises,
de vidtberejstes Røster har svært ved at høres under
Døgnskippernes hæse Vrælen og Skraalen. Vogt jer
for Skipperløgnene i Religion, Politik og Samfunds-
spørgsmaal. Vi haaber at have givet jer den Kund-
skabens Nøgle, der lukker ind i hvert Fald til For-

gaarden til Mulighedernes Verden, og vi ønsker jer Held og Lykke til at arbejde jer langt frem og dybt ind. Paa den Vej bliver I tavse, beskedne, skønsomt eftertænkende, aldrig færdige, men altid søgende. Men endnu inderligere ønsker vi, at I maa bevare Hjertet paa rette Sted, saa det sande, gode og skønne ikke bliver Ord, men Virkelighed i jert Liv, saa I i Selvtugt, i Frihed, men under Ansvar, fylder en Plads i Livet og gør en Gerning, stor eller lille, til Gavn for Hjemstavn og Fædreland, til Lykke for jer selv, til Glæde og Opmuntring for jer gamle Skole, men først og sidst til Guds Ære. Lad aldrig Tingenes Verden, Kundskabens Land, fange jer saaledes ind, at I overdøver Samvittighedens indre, stille Tale — Varslet om og Røsten fra det usynliges Evighedsland. Gud signe og bevare jer, I kære unge, paa alle jere Veje og i alle jere Dage.

Efterretninger

om

Haderslev Katedralskole

i Skoleaaret 1926—27.

I. Skolens Indretning.

Haderslev Katedralskole er i Overensstemmelse med Loven af 24. April 1903 en fuldstændig højere Almenskole for Drengene og Piger, der undervises sammen undtagen i enkelte Særfag. Skolen bestaar af Mellemskolen, Realklassen og Gymnasiet.

Mellemskolen er en Barneskole, der i Tilslutning til Folkeskolens Undervisning for Børn i 11—12 Aars Alderen meddeler sine Elever en for det givne Alderstrin egnet højere Almenundervisning gennem fire etaarige Klasser.

Realklassen fortsætter Mellemskolens Undervisning efter den afsluttende Aarsprøve, og dens Elever underkaster sig efter et Aars Forløb »Realeksamen«, som giver Adgang til Ansættelse i Trafiketatene og til at læse videre ved forskellige højere Lærestalter (ofte dog med Tillægsprøver), ligesom den i Almindelighed kræves i Banker og Handelsvirksomhed.

Gymnasiet er treaarigt og bygger paa Mellemskolens Grundlag. Det bestaar af en klassisk-sproglig, — der dog kun oprettes, naar der melder sig mindst 8 Elever —, en matematisk-naturvidenskabelig og en nysproglig Linie.

Studenter af klassisk-sproglig Retning har Adgang til samtlige Fagstudier ved Universitetet; det samme gælder for nysproglige Studenter, der dog for at blive Teologer maa underkaste sig en Tillægsprøve i Græsk. Studenterne af den matematiske Retning har Adgang til polyteknisk Lærestalt og til Universitetets matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, til de andre Fakulteter med Tillægsprøve i Latin (for Teologer ogsaa Græsk).

Som Fordele ved den danske Almenskoleordning skal her fremhæves:

1. Barnet kan, hvis det har gode Evner, gaa fra Folkeskolen over i Mellemskolen ved 11 Aars Alderen.
2. Der skal ikke foretages noget Valg før ved Udgangen af Mellemskolen; i sidste Mellemskoleklasse undervises der i Latin, som kræves til Gymnasiets sproglige Linier. Skolen anbefaler alle Elever, som kan magte det, at deltage i Latinundervisningen.
3. Den samme Skole giver Adgang til Mellemskole-, Real- eller Studenterafslutning.

Optagelse i Skolen

finder i Almindelighed kun Sted ved Skoleaarets Begyndelse og efter foregaaende Optagelsesprøve.

Skolebetaling.

Ministeriets Bekendtgørelse af 25. August 1919. § 3.

Skoleafgiftens Størrelse fastsættes paa Grundlag af den afgiftspligtige Indtægt efter følgende Skala — der formindskes noget i Forhold til Børnetallet —:

Af Forsørgere med en afgiftspligtig Indtægt af	Skoleafgift:	
	i Gymnasiet og Real- klasserne for hver Elev	i Mellemskoleklas- serne for hver Elev
4,050 til 5,000 inkl. svares	4 Kr. mdl.	3 Kr. mdl.
5,050 - 6,000 —	5 —	4 —
6,050 - 7,000 —	6 —	5 —
7,050 - 8,000 —	7 —	6 —
8,050 - 9,000 —	8 —	7 —
9,050 - 10,000 —	9 —	8 —
10,050 - 11,000 —	10 —	9 —
11,050 - 12,000 —	11 —	10 —
12,050 - 13,000 —	12 —	11 —
13,050 - 14,000 —	13 —	12 —
14,050 - 15,000 —	14 —	13 —
15,050 - 16,000 —	15 —	14 —
16,050 og derover —	16 —	15 —

Understøttelser.

Skolens Stipendier for Studenter her fra Skolen — det gamle Stipendium, det Iversenske, det Lutherske og det Holzkammske, alle fra før

1864 — er i Behold og valutaomregnet. De bestyres og bortgives af Konservatoratet (Stiftamtmand, Stiftsprovst, Borgmester).

Ministeriet har i indeværende Skoleaar tillagt Skolen en Sum af 1670 Kr. til Understøttelser, Flids- og Opmuntringspræmier.

Desuden ejer Skolen et Hjælpebibliotek, hvorfra trængende og værdige Elever kan faa enkelte Skolebøger til Laans.

Skolens Bestyrelse.

Haderslev Katedralskole er helt igennem en Statsskole, som drives for Statsmidler og bestyres af Rektor og Lærerkollegiet under Undervisningsministeriets Kontrol. Forældrekrederen er repræsenteret i Skolenævnet.

Skolens Rektor træffes i Almindelighed paa Skolens Kontor hver Skoledag 12—1. I samme Tid kan Statstelefonen, Nr. 721, benyttes.

Skoleforsømmelser.

Bortset fra Ferier — og enkelte ekstraordinære Fridage — har Skolens Elever ubetinget Mødepligt. Lovlig Forsømmelsesgrund er kun Sygdom. Har en Elev paa Grund af Sygdom forsømt Skolen, maa vedkommende medbringe en skriftlig Meddelelse om Fraværelsen og dens Aarsag. Hvis Hjemmet af ganske særlige Grunde — f. Eks. større Familiefester i den allernærmeste Slægt — ønsker Fritagelse for Skolegang for en Elev — maa Skolens Tilladelse indhentes i Forvejen. **Vi henstiller indtrængende til Hjemmene kun med særlig magtpaaliggende Grunde at anmode om saadan Fritagelse, som skader det regelmæssige Skolearbejde og virker som et uheldigt Eksempel.** Tilladelse til forlænget Ferie eller til Deltagelse i Fødselsdagsfester, Bryllupper og anden Selskabelighed vil i Almindelighed ikke blive givet.

Fritagelse for Gymnastik.

Naar en Elev ønskes fritaget helt eller delvis for Gymnastik i mere end een Uge, kræves der Lægeattest. Denne skal udfærdiges paa de af Undervis-

ningsministeriet godkendte Blanketter, som udleveres paa Skolen.

Konfirmationsforberedelsen.

Det vil være bedst, at Eleverne gaar til Præsten i 3. (eller 4.) Mellemlasse, hvor der paa Timeplanen er taget Hensyn til den derved nødvendiggjorte For-sømmelse.

II. Afgangsprøver 1926.

Studentereksamen bestodes af III Gymnasieklasses 27 Elever saaledes:

a) klassisk-sproglig:

Hans Monrad Boisen, Søn af afdød Landmand B., Styding, med mg÷, 6,65 Points.

Claus Johannes Hansen, Søn af afdød Landmand H., Stenderup, med mg, 6,69 Points.

Holger Brorsen Nielsen, Søn af Overlærer N., Haderslev, med mg+, 7,30 Points.

Hans Heiselbjerg Paulsen, Søn af Landmand P., Ø. Løgum, med mg÷, 6,05 Points.

Frederik Robert Schmidt, Søn af Skomagermester S., Haderslev, med mg+, 7,21 Points.

b) matematisk-naturvidenskabelig:

Else Dyhr, Datter af Skrædderm. D., Haderslev, med mg, 7,14 Points.

Adelbert Friedrich Holm, Søn af Lærer H., Haderslev, med mg+, 7,18 Points.

Edith Kjeldgaard, Datter af Direktør K., Haderslev, med mg÷, 6,37 Points.

Hans Erik Knudsen, Søn af Dyrlæge K., Rødding, med mg÷, 6,28 Points.

Maria Dorthea Lei, Datter af Landmand L., Fredsted, med mg, 6,89 Points.

Hans Clausen Madsen, Søn af Slagtermester M., Gram, med mg÷, 6,06 Points.

Gunnar Pedersen, Søn af Tømmerhandler P., Vejen, med ug÷, 7,62 Points.

Peter Asmus Petersen, Søn af Lærer P., Haderslev, med mg, 6,80 Points.

c) nysproglig:

Peter Ammundsen, Søn af Biskop A., Haderslev, med mg÷, 6,36 Points.

Torben Erik Balthazar-Christensen, Søn af Dommer B.-C., Haderslev, med g+, 5,79 Points.

Jens Hansen Beck, Søn af Landmand B., Jels., med mg, 7,01 Points.

Kristian Petersen Bindeballe, Søn af Landmand B., Jels, med mg÷, 6,49 Points.

Joachim Jensen Hesselberg, Søn af Gæstgiver H., Sommersted, med g+, 5,76 Points.

Carsten Meyer-Petersen, Søn af Læge M.-P., Haderslev, med g+, 5,57 Points.

Helge Bjarne Nissen, Søn af Lærer N., Haderslev, med mg+, 7,35 Points.

Martin Nissen, Søn af Landmand N., Stevelt, med g+, 5,65 Points.

Antoni Lorenz Petersen, Søn af Landmand P., Kastvraa, med mg÷, 6,18 Points.

Thyra Marie Hansen Sarup, Datter af fhv. Postkontrollør S., Kbh., med mg, 6,99 Points.

Jchannes Hausted Schmidt, Søn af Stadsdyrlæge S., Haderslev, med mg÷, 6,44 Points.

Jchanne Elisabeth Speth, Datter af Købmand S., Haderslev, med mg÷, 6,65 Points.

Tove Eeg Sørensen, Datter af Førstelærer S., Hoptrup, med mg+, 7,28 Points.

Astrid Tolderlund-Hansen, Datter af afd. Sognepræst T.-H., Fjelstrup, med mg÷, 6,77 Points.

Realeksamen bestodes af de to Realklassers 28 Elever med følgende Resultat:

Kirsten Buhl, Datter af Forpagter B., Stendetgaard, med mg, 7,14 Points.

Annegen Kathrine Hansen, Datter af afd. Landmand H., Stenderup, med mg÷, 6,57 Points.

Ilse Marie Therese Jessen, Datter af Købmand J., Haderslev, med mg, 6,97 Points.

Eduard Anton Juhl, Søn af Handelsmand J., Haderslev, med g+, 5,61 Points.

Carl Friedrich Asmus Mielke, Søn af Hjulmager M., Mølby, med mg, 7,07 Points.

Nis Nielsen Overbeck, Søn af Slagterm. O., Haderslev, med mg, 7,06 Points.

Peter Petersen, Søn af Lokomotivfører P., Haderslev, med mg÷, 6,38 Points.

Hans Jürgen Reichardt, Søn af Bagerm. R., Haderslev, med mg÷, 6,07 Points.

- Else Schaumann*, Datter af Fabrikant S., Haderslev, med mg⁻, 6,03 Points.
- Magdalene Sørensen*, Datter af Grosserer S., Haderslev, med mg⁺, 7,21 Points.
- Hans Paul Bekke*, Søn af Bygningstekniker B., Haderslev, med mg, 7,04 Points.
- Hans Mathiassen Bojsen*, Søn af Købmand B., Vojens, med mg⁻, 6,33 Points.
- Christian Johannes Christensen*, Søn af Købmand C., Haderslev, med mg⁻, 6,58 Points.
- Christen Dall*, Søn af Murermester D., Bjerndrup, med mg, 6,85 Points.
- Vedel Tave Egebæk*, Søn af Seminarielærer E., Haderslev, med mg⁻, 6,42 Points.
- Christine Hansen*, Datter af Førstelærer H., Jels, med mg, 6,98 Points.
- Oskar Haue*, Søn af Købmand H., Vandling, med mg⁻, 6,14 Points.
- Aage Iversen*, Søn af Købmand I., Haderslev, med mg, 7,06 Points.
- Andreas Ludvig Tørring Jacobsen*, Søn af Driftsassistent J., Haderslev, med mg⁻, 6,09 Points.
- Hans Christian Jensen*, Stedfader Landmand Iver Hansen, Aarø, med mg⁺, 7,34 Points.
- Jes Peter Juhl*, Søn af Landmand J., Sdr. Vilstrup, med mg, 6,94 Points.
- Nis Madsen*, Søn af Lagerist M., Vojens, med mg, 6,72 Points.
- Carl Christian Nielsen*, Søn af Boghandler N., Haderslev, med mg⁻, 6,14 Points.
- Christian Magnus Schmidt*, Søn af Bagerm. S., Vojens, med mg⁻, 6,66 Points.
- Holger Skourup*, Søn af Vognmand S., Haderslev, med mg, 6,95 Points.
- Andreas Skytt*, Søn af Rentier S., Haderslev, med mg⁻, 6,51 Points.
- Annie Margrethe Vollstedt*, Datter af Slagterm. V., Haderslev, med mg⁺, 7,27 Points.
- Gerda Wind*, Datter af Maskinhandler W., Haderslev, med g⁺, 5,92 Points.

Chr. Johs. Christensen og Vedel Egebæk gik efter bestaaet Eksamen over i I G.

Mellemskoleeksamen bestodes af de to fjerde Klassers 43 Elever. *Nis Rudebeck, Aage Ravn Christensen, Alma Eggert, Marie Eggert, Holger Hansen, Anna Steffensen* forlod Skolen efter bestaaet Eksamen, de øvrige fortsatte i Realklassen eller Gymnasiet. Af Realklassen udmeldtes *Nicolai Møller* før Eksamen i Aar.

I Skoleaarets Løb har *Siegmund Schmidt* bestaaet Tillægsprøve i Latin med mg, 7 Points, Student *Adelbert Holm*. Latinprøve for Jurister med ug÷, $7\frac{2}{3}$ Points, Student *Hans Knudsen* Tillægsprøve i Latin med g+, $5\frac{2}{3}$ Points, *Andreas Jacobsen* Tillægsprøve i Latin med ug÷, $7\frac{2}{3}$ Points.

III. Eleverne.

Ved Skoleaarets Begyndelse var der — pr. 1. September 1926 — 338 Elever i Skolen, 222 Drengene og 116 Piger, deraf i Realklassen 12 Elever, i Gymnasiet 83 Elever.

I Skoleaarets Løb er Elever udmeldte, fordi de ikke kunde følge med, efter Konfirmationen, ved Bortrejse eller af andre Grunde; nye Elever — især tilflyttede — er indmeldte. I Maj Maaned 1927 er der i Skolen 330 Elever.

I den følgende Fortegnelse opføres samtlige nuværende Elever i Katedralskolen med Fødselsdag og Fødselsaar samt Faderens (Moderens) Stilling. Hvor intet Hjemsted er anført, er dette Haderslev.

III Gymnasieklasse.

k l.

1. Hans Jørgensen, f. 15. 8. 07 (afd. Købmand).
2. Niels J. Møller, f. 19. 4. 08 (Sognepræst, Vonsbæk).
3. Hans Neumann, f. 2. 11. 08 (Landmand, Sdr. Vilstrup).
4. Otto Chr. F. Westphal, f. 20. 5. 08 (Malermester, Vedsted).

n s p.

5. Ragnhild Anker Jensen, f. 6. 9. 09 (Lektor).
6. Karl P. Bossen, f. 7. 7. 08 (Landmand, Rangstrup).
7. Jørgen F. Christensen, f. 24. 5. 07 (Landmand, Abkjær).
8. Otto Hallenberg, f. 8. 5. 07 (Bygmester, Vojens).
9. Kæthe-Marie Hansen, f. 7. 8. 09 (Lærer).
10. Alfred Jensen, f. 3. 12. 07 (Købmand, Hjerndrup).
11. Johannes Jensen, f. 6. 10. 09 (Stationsforstander).
12. Henning Larsen, f. 13. 11. 08 (Skovrider, Wedellsborg).
13. Sigrid Lehmann, f. 14. 8. 08 (Rentier, Christiansfeld).
14. Oluf Marschner, f. 13. 8. 07 (Læge, Glamshjerg).
15. Jacob Peter Mortensen, f. 19. 11. 09 (Smedem., Mastrup).
16. Petra Refshauge, f. 1. 10. 08 (Landmand, Hvinderup).

17. Dora Schmidt, f. 14. 7. 08 (Landmand, Hoptrup).
18. Peter Sparre, f. 18. 7. 07 (Bykasserer, Christiansfeld).
19. Karen Margrethe Svensson, f. 28. 11. 08 (Redaktør).

m n.

20. Jep Jepsen f. 8. 1. 08 (afd. Kasserer).
21. Svend B. Kjeldgaard, f. 19. 11. 09 (Direktør).
22. Bodil Strandskov Nøhr, f. 16. 12. 09 (afd. Redaktør).
23. Aage Petersen, f. 27. 11. 06 (Præst).
24. Christian J. Petersen, f. 26. 6. 08 (Førstelærer, Hygum).
25. Inger Kr. Pragholt, f. 23. 1. 09 (Møllebygger, Moltrup).
26. Niels Thomsen, f. 13. 5. 09 (Direktør).
27. Alfred Tonnesen, f. 26. 1. 08 (Møller, Mastrup).

II Gymnasieklasse.

k l.

1. Peter Fischer, f. 27. 5. 09 (afd. Mekaniker, Christiansfeld).
2. Tyge Haarløv, f. 20. 7. 10 (Stiftamtmand).
3. Herlef Henningsen, f. 16. 1. 09 (Landmand, Sommersted).
4. Ove Hørlyck, f. 24. 7. 10 (Sognepræst, Sdr. Vilstrup).
5. Kurt Schramm, f. 15. 1. 10 (Banekasserer).
6. Knud Smith, f. 18. 2. 10 (Sognepræst, Øsby).
7. Hans Vollstedt, f. 31. 8. 09 (Slagtermester).
8. Anton Østergaard, f. 15. 3. 08 (Stedf. Postbud Pryhs, Vonsbæk).

n s p.

9. Inger Schack Andersen, f. 26. 5. 10 (Bankdirektør).
10. Harriet Bang, f. 11. 5. 10 (Overretssagfører).
11. Steffen Carlsen, f. 18. 7. 09 (Prokurist).
12. Nicolai Carstensen, f. 20. 5. 10 (Folkeskolerektor, Flensborg).
13. Betty Davidsen, f. 30. 4. 10 (Grundbogsfører).
14. Henni Dorendorf, f. 6. 9. 09 (Tømrermester).
15. Erna Th. Hagedorn, f. 16. 12. 10 (Cyklehandler).
16. Anna Elis. Iversen, f. 3. 1. 10 (Gymnastiklærer).
17. Marichen Møller, f. 22. 12. 09 (Overportør).
18. Sigrid Nielsen, f. 28. 1. 10 (Overlærer).
19. Johannes Chr. Speth, f. 20. 11. 09 (Købmand).
20. Svend Vognsen, f. 29. 5. 09 (afd. Landmand, Hoptrup).
21. Karen M. Wind, f. 11. 7. 10 (Købmand).
22. Inger M. Wolf, f. 2. 3. 10 (Landmand, Hovslund).

m n.

23. Bent F. Dehlholm, f. 7. 4. 10 (afd. Driftsbestyrer).
24. Frode Diemer, f. 3. 7. 09 (Lektor).
25. Valdemar J. Schrøder, f. 8. 11. 09 (Postkontrollør).
26. Margrethe Smith, f. 23. 5. 10 (Amtsassessor).
27. Anna Lis Tørsleff, f. 2. 11. 10 (Frue, Overlærer).
28. Ingeborg Wæver, f. 16. 9. 09 (Automobilhandler).

I Gymnasieklasse.

k l.

1. Hans Damgaard, f. 21. 6. 11 (Købmand).
2. Heinrich Eichhorn, f. 28. 9. 09 (Enkefrue, Stationsmester).
3. Sven From, f. 5. 7. 10 (Landmand, Fjelstrup).

4. Magnus Hansen, f. 20. 7. 10 (Landmand, Hjerndrup).
 5. Erik Jessen, f. 25. 4. 11 (Landmand, Krogshøj, Hoptrup).
 6. Hans Meyer-Petersen, f. 13. 2. 10 (Læge).
 7. Siegmund E. Schmidt, f. 4. 11. 09 (Blikkenslagermester, Christiansfeld).
 8. Gustav Tolderlund-Hansen, f. 2. 2. 11 (afd. Sognepræst).
- n s p.
9. Anna Callø, f. 26. 10. 10 (Kreditforeningsdirektør).
 10. Holger Christensen, f. 15. 4. 11 (Installatør).
 11. Albert Frost, f. 6. 5. 11 (Amtssekretær).
 12. Christian Hansen, f. 20. 10. 10 (Førstelærer, Kjelstrup).
 13. Krestian N. Kjer, f. 4. 12. 08 (Mejeribestyrer, Sdr. Vilstrup).
 14. Poul Mathiesen, f. 4. 7. 11 (Skræddermester).
 15. Fritz G. F. Møller, f. 22. 2. 11 (Broder til Nr. 2 i III).
 16. Frederik Reinholdt, f. 15. 12. 09 (pens. Lærer).
 17. Carl Sørensen, f. 28. 7. 09 (Landmand).

m n.

18. Christian J. Christensen, f. 2. 9. 10 (Købmand).
19. Vedel Tave Egebæk, f. 9. 8. 10 (Seminarilærer).
20. Edgar Gjedde, f. 27. 12. 10 (Lærer).
21. Poul-Erik Gjerløv, f. 29. 6. 09 (Overbetjent).
22. Iver N. Hansen, f. 4. 12. 10 (Bankkasserer).
23. Viggo Roose Hirth, f. 25. 9. 10 (Apoteker, Gram).
24. S. Jochimsen, f. 28. 11. 10 (afd. Landmand, Bastrup).
25. Elisabeth Kølbæk-Hansen, f. 31. 12. 10 (Førstelærer, Sdr. Vilstrup).
26. Knud Lindhard, f. 10. 1. 11 (Amtslandinspektør).
27. Max Mortensen, f. 30. 7. 11 (Amtsskolekonsulent).
28. Bjørn J. Svensson, f. 9. 10. 10 (Broder til Nr. 19 i III).
29. Axel Sørensen, f. 28. 11. 10 (Bygmester, Erlev).

Realklassen.

1. Olav Christensen, f. 2. 2. 10 (Arbejdsmand).
2. Leo Darling, f. 12. 5. 10 (Lærer).
3. Arne Diemer, f. 17. 10. 10 (Broder til Nr. 23 i II).
4. Antonie Grundal, f. 1. 6. 11 (Landmand, Vonsmose).
5. Elfriede Hoegh, f. 4. 4. 11 (Skomagermester).
6. Carl Kellmann, f. 5. 4. 11 (Stationsmester, Hammelev).
7. Gudmund Larsen, f. 13. 9. 10 (Broder til Nr. 12 i III).
8. Johannes Meyer, f. 18. 5. 11 (Boghandler).
9. Thomas Nissen, f. 28. 3. 11 (Postbud Toftlund).
10. Niels Petersen, f. 6. 11. 10 (Landmand, Moltrup).
11. Henriette Schmidt, f. 9. 10. 10 (Skomagermester).

4. Mellemskoleklasse a.

1. Jørgen N. Adolphsen, f. 11. 9. 11 (Snedkermester).
2. Sigrid Anker Jensen, f. 14. 3. 12 (Søster til Nr. 5 i III).
3. Erik Ascanius, f. 12. 10. 10 (afd. Lektor).
4. Helga Th. Callø, f. 5. 7. 12 (Søster til Nr. 9 i I).
5. Hans Chr. Carstensen, f. 27. 11. 11 (Malermester).
6. Gunnar N. Dall, f. 9. 11. 10 (Landmand, Skyttesminde).
7. Gudrun Diemer, f. 21. 1. 12 (Søster til Nr. 23 i II og til Nr. 3 i R.).

8. Niels Jakob Eggert, f. 8. 8. 12 (Stedfader Sognepræst Nielsen, Vedsted).
9. Anna Elisabeth Fogt, f. 29. 9. 11 (Pedel).
10. Julius P. Hansen, f. 18. 8. 11 (Broder til Nr. 9 i III).
11. Dorteia E. A. Hinrichsen, f. 20. 10. 12 (Automobilhandler).
12. Johanne Jacobsen, f. 20. 8. 11 (Driftsassistent).
13. Walter Jessen, f. 23. 12. 11 (Købmand).
14. Niels Johnsen, f. 6. 11. 11 (Købmand, Maugstrup).
15. Kaj G. Kaaber, f. 14. 9. 11 (Godsekspeditor).
16. Bodil Kiil, f. 27. 12. 11 (Kaptajn, Vonsbæk).
17. Ejvind Kølback-Hansen, f. 5. 1. 12 (Broder til Nr. 25 i I).
18. Karen Lauritzen, f. 12. 8. 12 (Lærer).
19. Hans Bojsen Lei, f. 12. 8. 11 (Landmand, Ndr. Aastrup).
20. Ruth Lindhard, f. 28. 9. 12 (Søster til Nr. 26 i I).
21. Elna Ludvigsen, f. 29. 6. 12 (Købmand).
22. Christian Michaelsen, f. 6. 11. 11 (Kulgrosserer).
23. Mads Mørup, f. 16. 2. 12 (Bankbud).
24. Mathias Nissen, f. 23. 7. 12 (Landmand, Kjelstrup).
25. Helga Olsen, f. 3. 4. 12 (Blikkenslagermester).
26. Inger Paulsen, f. 29. 9. 10 (Toldkontrollør).
27. Ketty Pedersen, f. 8. 3. 12 (Officiant).
28. Peter Petersen, f. 14. 2. 12 (Broder til Nr. 10 i R.).
29. Erik Rendal, f. 14. 12. 12 (Politimester).
30. Dorteia M. Schultz, f. 14. 2. 12 (Rentier).
31. Carl H. Speth, f. 2. 8. 11 (Broder til Nr. 19 i II).

4. Mellemskoleklasse b.

1. Edith Bang, f. 28. 9. 11 (Søster til Nr. 9 i II).
2. Kirsten Bang, f. 6. 6. 12 (Trafikkontrollør, Fredericia).
3. Mogens Barfod, f. 24. 10. 11 (Sognepræst, Moltrup).
4. Karl Bekke, f. 14. 12. 11 (Bygningstekniker).
5. Wilhelm Bennhøft, f. 28. 8. 11 (Lagerist).
6. Thomas E. Bojsen, f. 3. 4. 12 (Enkefrue, Vojens).
7. Johanna Dirks, f. 3. 1. 13 (pens. Lærer).
8. Grethe Hansen, f. 14. 5. 12 (Øjenlæge).
9. Walter Hundevadt, f. 10. 1. 12 (Købmand)..
10. Helga Iversen, f. 8. 3. 12 (Enkefrue).
11. Hans Otto Jensen, f. 27. 3. 11 (afd. Apoteker).
12. Rolf Jensen, f. 21. 4. 12 (Broder til Nr. 11).
13. Svend Jensen, f. 9. 12. 11 (Pensionatsvært).
14. Broder Chr. Knudsen, f. 5. 1. 12 (Landmand, Mastrup).
15. Johannes Kyster, f. 4. 8. 11 (Fiskehandler).
16. Agnete Lauesen, f. 25. 2. 12 (Forpagter, Ejsbøl).
17. Helga Lei, f. 23. 6. 12 (Landmand, Fredsted).
18. Karl Max Mikkelsen, f. 8. 9. 11 (Købmand).
19. Elise Moos, f. 5. 9. 10 (Arbejder).
20. Asta From Nielsen, f. 9. 3. 11 (Cigarhandler).
21. Poul Petersen, f. 29. 11. 11 (Repræsentant, Vojens).
22. Jørgen Pors, f. 2. 8. 11 (Landmand, Hammelev).
23. Peter Refshauge, f. 20. 10. 11 (Maskinmester, Vojens).
24. Heinrich Schacht, f. 3. 6. 12 (Lærer).
25. Erik Schmidt, f. 13. 8. 10 (Postbud).
26. Mads W. Sohl, f. 16. 5. 11 (Landmand, Ringtved).
27. Elisabeth Thorsen, f. 2. 10. 11 (Købmand).
28. Christian Thuesen, f. 15. 1. 13 (Møllejeer, Moltrup).
29. Anton Wind, f. 15. 8. 10 (Landmand, Ørsted).

3. Mellemskoleklasse a.

1. Børge Schack Andersen, f. 3. 4. 12 (Broder til Nr. 9 i II).
2. Marie G. Bagger, f. 20. 1. 13 (Chauffør).
3. Hans Chr. Buhl, f. 2. 9. 12 (Forpagter, Stendetgaard).
4. Baltzer Jørgensen Bøg, f. 8. 5. 12 (afd. Kreaturhandler).
5. H. Erik Dehlholm, f. 30. 11. 12 (Broder til Nr. 22 i II).
6. Andreas H. Frank, f. 19. 6. 12 (Landmand, Hammelev).
7. Inge Margrethe Hansen, f. 5. 9. 12 (Overlærer).
8. Ingeborg Hansen, f. 1. 5. 13 (Automobilhandler).
9. Hans Kurt Horst, f. 26. 6. 13 (Musikhandler).
10. Sigrd Iversen, f. 11. 3. 13 (Søster til Nr. 15 i II).
11. Inge Dorthea Bølling Ladegaard, f. 8. 8. 12 (Ingeniør).
12. Johannes Hansen Lund, f. 2. 1. 11 (Dyrlæge, Agerskov).
13. Rudolf Madsen, f. 6. 1. 12 (Sognepræst, Dreslette).
14. Anne Cath. Michaelsen, f. 31. 10. 11 (Landmand, Styding).
15. Andreas Mikkelsen, f. 5. 2. 12 (afd. Snedker).
16. Heinrich R. A. Mosegaard, f. 5. 8. 13 (Pedel).
17. Charles Chr. Møller, f. 26. 3. 12 (Broder til Nr. 16 i II).
18. Rigmor From Nielsen, f. 6. 11. 12 (Søster til Nr. 20 i 4 b.).
19. Laura J. Otzen, f. 25. 12. 11 (Bagermester).
20. Ingeborg Kath. Petersen, f. 24. 9. 12 (Købmand).
21. Marie Ravn, f. 2. 9. 12 (Lagerforvalter).
22. Harald C. A. Ritz, f. 24. 7. 12 (Papirhandler).
23. Ejnar J. Schmidt, f. 24. 8. 12 (Musiker).
24. Magda Hausted Schmidt, f. 28. 10. 11 (Stadsdyrlæge).
25. Peter Schneider, f. 14. 8. 11 (Arbejdsmand, Fjelstrup).
26. Ellen Smith, f. 13. 6. 12 (Søster til Nr. 25 i II).
27. Martin J. J. Wind, f. 27. 8. 12 (Redaktør).

3. Mellemskoleklasse b.

1. Poul Chr. Bertelsen, f. 23. 2. 12 (Ølhandler).
2. Asmus Christensen, f. 9. 2. 12 (Kornhandler).
3. Christian Fredsted, f. 4. 9. 11 (Agent).
4. Viktor C. Goos, f. 6. 10. 13 (Handelsmand).
5. Henry Th. Hagedorn, f. 29. 3. 12 (Broder til Nr. 14 i II).
6. Nicolai Hansen, f. 10. 6. 12 (Bankdirektør).
7. Peter Th. Hansen, f. 3. 4. 12 (Broder til Nr. 8 i 3 a.).
8. Walter Fedder Hansen, f. 6. 3. 13 (Typograf).
9. Alfred Chr. Huus, f. 29. 8. 12 (Skotøjshandler, Hoptrup).
10. Axel E. Chr. Iversen, f. 12. 8. 12 (Købmand).
11. Peter Rudebeck Jansen, f. 4. 6. 13 (Snedker).
12. Niels Otto Jensen, f. 25. 2. 13 (Broder til Nr. 13 i 4 b.).
13. Ove Lund, f. 9. 9. 12 (Fotograf).
14. Karl Jensen Myllin, f. 1. 9. 11 (Enkefrue).
15. Grethe Elisa Jensen, f. 9. 5. 12 (Stationsforstander, Sommersted).
16. Jørgen Hansen Nissen, f. 19. 5. 13 (Snedkermester).
17. Ellen Petersen, f. 9. 3. 13 (Snedkermester).
18. Hans Petersen, f. 11. 2. 13 (Landmand, Hoptrup).
19. Jeppe Hansen Poulsen, f. 30. 12. 12 (Landmand, Moltrup).
20. Nissine Jørgine Schröder, f. 18. 4. 13 (Murermester).
21. Esther Dyrberg Skytt, f. 7. 7. 13 (Entrepreneur, Sommersted).
22. Paul J. Speth, f. 20. 2. 13 (Broder til Nr. 18 i II og til Nr. 31 i 4 a.).

23. Sven Svensson, f. 15. 1. 13 (Broder til Nr. 19 i III og til Nr. 28 i I).
24. Sonja Tandrup, f. 6. 6. 12 (Overofficiant).
25. Hans Woltmann, f. 5. 2. 12 (Købmand).

2. Mellemskoleklasse a.

1. Johannes Ammundsen, f. 10. 3. 13 (Biskop).
2. Anne M. H. Bertelsen, f. 14. 8. 13 (Søster til Nr. 1 i 3 b.).
3. Marie E. Kath. Bruhn, f. 7. 6. 14 (Landm., Bruhnsminde).
4. Marie Carstensen, f. 9. 11. 13 (Malermeister).
5. Ruth Dahl, f. 25. 9. 13 (Konsul).
6. Julie Diemer, f. 9. 3. 13 (Søster til Nr. 23 i II, Nr. 3 i R. og Nr. 7 i 4 a.).
7. Hans Eggert, f. 22. 12. 13 (Broder til Nr. 8 i 4 a.).
8. Anker Johannes Enemark, f. 10. 10. 13 (Postbud, Sdr. Vilstrup).
9. Johannes Fogt, f. 17. 6. 12 (Restauratør).
10. Helga Gelineck, f. 22. 4. 14 (Skomagermester).
11. Walter Grün, f. 25. 5. 12 (Købmand).
12. Karen Th. Hagedorn, f. 19. 9. 13 (Søster til Nr. 14 i II og til Nr. 5 i 3 b.).
13. Gerda Hansen, f. 28. 12. 13 (Søster til Nr. 8 i 4 b.).
14. Svend Iversen, f. 30. 8. 14 (Enkefrue).
15. Gerda Jørgensen, f. 16. 10. 13 (Købmand).
16. Peter Jørgensen, f. 26. 9. 13 (Repræsentant).
17. James Kjestrup, f. 13. 1. 14 (Købmand, Sommersted).
18. Louis Kjestrup, f. 24. 11. 12 (Broder til Nr. 17).
19. Cathrine Knudsen, f. 12. 6. 14 (Landmand, Bramdrup).
20. Karen Krog, f. 18. 2. 14 (Landmand, Bjerning).
21. Valdemar A. Larsen, f. 18. 10. 11 (Bancform., Maugstrup).
22. Aage Lauesen, f. 17. 8. 13 (Landm., Juhlsminde, Aastrup).
23. Knud Lauesen, f. 30. 5. 14 (Broder til Nr. 16 i 4 b.).
24. Hans Martensen, f. 23. 7. 13 (Mejerist, Aastrup).
25. Louise Matthiesen, f. 23. 7. 13 (Hospitalspræst).
26. Elisabeth Møller, f. 4. 6. 14 (Søster til Nr. 2 i III og Nr. 15 i I).
27. Hans Nielsen, f. 18. 6. 14 (Broder til Nr. 17 i II).
28. Anni Marie Nissen, f. 14. 10. 13 (Repræsentant).
29. Heinrich Overbeck, f. 10. 11. 13 (Postbud).
30. Anton Petersen, f. 24. 1. 13 (Landmand, Hammelev).
31. Jacob Petersen, f. 8. 11. 12 (Smedemester, Erlev).
32. Marie Præholm, f. 5. 2. 14 (Søster til Nr. 25 i III).
33. Grethchen Prah, f. 8. 12. 13 (Bankkasserer).
34. Svend Schaumann, f. 6. 8. 13 (Fabrikant).
35. Peter H. Skov, f. 30. 6. 13 (Landmand, Simmersted).
36. Kaj Ørum, f. 28. 4. 13 (Købmand).

2. Mellemskoleklasse b.

1. Ellen Andersen, f. 18. 8. 14 (Advokat).
2. Margrethe Toft Andersen, f. 7. 7. 14 (Seminarielærer).
3. Erik Bløcher, f. 15. 5. 14 (Arkitekt).
4. Christian Bruhn, f. 8. 7. 13 (Rentier).
5. Jes Bruhn, f. 14. 5. 13 (Stedfader Landmand Rothmeier, Hjerndrup).
6. Jacob Christensen, f. 29. 7. 13 (Købmand).
7. Johannes Dirks, f. 28. 3. 13 (Lærer).

8. Jes Chr. Hansen, f. 18. 7. 14 (afd. Kontorassistent).
9. Naema Have, f. 23. 9. 13 (Postkontrollør).
10. Poul Hornum, f. 12. 5. 12 (Grosserer).
11. Erik Hübbe, f. 6. 7. 13 (Bankdircktor).
12. Edith Jacobsen, f. 8. 6. 13 (Repræsentant).
13. Anton Chr. Jepsen, f. 25. 3. 12 (Broder til Nr. 20 i III).
14. Mette Marie Jepsen, f. 24. 4. 14 (Førstelærer, Fjelstrup).
15. Frederikke E. Jochimsen, f. 27. 11. 13 (Gæstgiver).
16. Marga Helene Jørgensen, f. 18. 5. 14 (Skomagermester).
17. Gustav Kaiser, f. 25. 2. 13 (Enkefrue).
18. Frida Magd. Kulavig, f. 9. 4. 13 (Baneform., Kjelstrup).
19. Erling Larsen, f. 26. 3. 14 (Sagfører).
20. Johannes Larsen, f. 11. 9. 14 (Missionær, Prof., Indien).
21. Grete Meyer-Petersen, f. 11. 7. 13 (Søster til Nr. 6 i I).
22. Olaf Mussmann, f. 14. 12. 13 (Landmand, Bjerndrup).
23. Heinrich Niemann, f. 24. 8. 14 (Jernbaneassistent, Vojens).
24. Regitze Nordlien, f. 16. 1. 13 (Dommer).
25. Peter Orbesen, f. 25. 2. 14 (Købmand).
26. Mathias P. Poulsen, f. 16. 5. 13 (Landmand, Grødebøl).
27. Kirsten Petersen, f. 30. 9. 14 (Søster til Nr. 19 i 3 a.).
28. Lili Petersen, f. 10. 5. 14 (Førstelærer, Grarup).
29. Ruth Schiødt, f. 23. 4. 13 (Homøopat).
30. Ida Schiøning, f. 11. 6. 13 (Murermester).
31. Vibeke Simonsen, f. 22. 12. 13 (Viceskoleinspektør).
32. Walther H. Skov, f. 27. 12. 12 (afd. Slagtermester).
33. Mogens Smith, f. 14. 7. 13 (Broder til Nr. 6 i II).
34. Eva Eeg Sørensen, f. 23. 3. 14 (Førstelærer, Hoptrup).
35. Sven Thomsen, f. 24. 6. 13 (Broder til Nr. 26 i III).
36. Dora Voss, f. 20. 6. 13 (Købmand).
37. Fritz R. Fr. Walter, f. 29. 4. 13 (Portør, Vojens).
38. Edel Wiberg, f. 14. 12. 12 (Førstelærer, Aastrup).

1. Mellemskoleklasse a.

1. Einar Ammundsen, f. 3. 1. 15 (Broder til Nr. 1 i 2 a.).
2. Vagn Anker Jensen, f. 22. 11. 14 (Broder til Nr. 5 i III og Nr. 2 i 4 a.).
3. Christian L. Bonde, f. 25. 10. 14 (Landmand, Erlev).
4. Aage Christensen, f. 17. 2. 15 (Broder til Nr. 10 i I).
5. Jacob Christensen, f. 27. 5. 15 (Arbejdsmand, Sdr. Vilstrup).
6. Dirks K. Dirks, f. 10. 12. 14 (Broder til Nr. 6 i 2 b.).
7. Peter J. Fuglsang, f. 25. 12. 14 (Landmand, Maugstrup).
8. Else Hansen, f. 20. 9. 14 (Grosserer).
9. Jørgen Heiselberg, f. 17. 5. 13 (Arbejder).
10. Harald Henningsen, f. 16. 11. 13 (Guldsmed).
11. Günther E. W. Hundevadt, f. 5. 4. 14 (Broder til Nr. 9 i 4 b.).
12. Henrik Haarløv, f. 6. 7. 15 (Broder til Nr. 2 i II).
13. Anders Jacob Jacobsen, f. 15. 12. 14 (Broder til Nr. 12 i 4 a.).
14. Maren Elis. Juhl, f. 15. 1. 13 (Branddirektor).
15. Anker J. H. Knudsen, f. 22. 2. 14 (afd. Landmand).
16. Børge L. Lieb, f. 6. 9. 14 (Toldassistent).
17. Hans Peter Mathiesen, f. 14. 3. 15 (Bagerm., Maugstrup).
18. Eleonore E. C. Nissen, f. 16. 9. 14 (Syerske).
19. Valborg C. Orbesen, f. 6. 8. 15 (Købmand).
20. Hans J. B. Raun, f. 5. 11. 12 (Landmand, Ndr. Aastrup).

21. Gerhard K. F. Schultz, f. 14. 5. 13 (Arbejderskej).
22. Konrad W. Speth, f. 7. 11. 14 (Broder til Nr. 19 i II, til Nr. 31 i 4 a. og til Nr. 22 i 3 b.).
23. Helge B. Svensson, f. 26. 12. 14 (Broder til Nr. 19 i III, til Nr. 28 i I og til Nr. 23 i 3 b.).
24. L. Aksel Thomsen, f. 9. 10. 13 (Havnemester, Aarøsund).
25. Helga Wiuff, f. 19. 2. 15 (Landmand, Sillerup).

1. Mellem-skoleklasse b.

1. Edle M. Schack Barfod, f. 8. 6. 13 (Søster til Nr. 3 i 4 b.).
2. Christian Carstensen, f. 6. 2. 15 (Konditor).
3. Ilse Davidsen, f. 27. 4. 14 (Søster til Nr. 12 i II).
4. Aage Frederik Diemer, f. 5. 6. 14 (Broder til Nr. 23 i II, Nr. 3 i R., Nr. 7 i 4 a. og til Nr. 6 i 2 a.).
5. Hans Chr. Gumstrup, f. 16. 11. 14 (Arbejder).
6. Gudrun Hansen, f. 10. 4. 15 (Søster til Nr. 8 i 4 b. og til Nr. 13 i 2 a.).
7. Ole M. Hansen, f. 29. 4. 14 (Isenkræmmer).
8. Hans Petersen Holm, f. 19. 4. 15 (pens. Lærer).
9. Poul Jensen, f. 19. 9. 15 (Broder til Nr. 11 i III).
10. Fritz Jørgensen, f. 24. 9. 14 (Repræsentant).
11. Ilse Jørgensen, f. 10. 9. 14 (Skomagermester).
12. Laurine E. Knudsen, f. 24. 3. 15 (Automobilhandler).
13. Loise Cathrine Lei, f. 27. 12. 13 (Søster til Nr. 19 i 4 a.).
14. Hertha Lehner Lund, f. 8. 3. 15 (Automobilhandler).
15. Aage Flemming Madsen, f. 27. 9. 14 (Førstelærer, Halk).
16. Cathrine M. Møller, f. 20. 7. 13 (Boelsmand, Hammelev).
17. August Mørup, f. 7. 1. 14 (Broder til Nr. 23 i 4 a.).
18. H. P. Tage Nissen, f. 13. 2. 14 (Lærer).
19. Willy Schmidt, f. 5. 11. 13 (Bagermester, Vojens).
20. Knud St. Seedorff, f. 11. 10. 15 (Bankdirektør).
21. Werner S. Stumme, f. 23. 9. 13 (Gartner).
22. Henry O. Thomsen, f. 11. 9. 12 (Landmand, Maugstrup).
23. Poul Tolderlund-Hansen, f. 18. 6. 15 (Broder til Nr. 8 i I).
24. Christian Verdich, f. 3. 1. 15 (Blikkenslagermester).

IV. Lærerne.

Den 3. Juni 1926 døde Lektor Fr. A s c a n i u s.

Under 27. Juli 1926 konstituerede Undervisningsministeriet cand. mag. Knud Olrik som Adjunkt ved Skolen fra 1. August s. A. at regne, medens cand. mag. Gunnar Jacobsen Skov knyttedes som Timelærer til Skolen. Efter fuldførte pædagogiske Prøver konstitueredes Hr. Skov under 26. Januar 1927 som Adjunkt ved Skolen fra 1. Januar at regne.

Efter Indstilling fra Undervisningsministeriet blev der ved kgl. Resolution af 2. Oktober 1926 meddelt hidtilværende Adjunkt ved Haderslev Katedralskole Anders Mathiessen Diemer Udnævnelse til Lektor her ved Skolen fra 1. Oktober at regne.

V. Undervisningen.

Fordelingen af Fag og Timer har været følgende:

<i>Rektor Dr. Karl Mortensen:</i> Dansk III k + m, II k + m; Latin II n.....	12	Timer
<i>Lektor Ottosen:</i> Naturfag III k, III n, II k + n, I k + n; Naturhistorie R, 2 a, 2 b; Geografi R, 4 a, 3 a, 3 b; Religion 4 a; Sang i hele Skolen..	30	Timer
<i>Lektor Reincke:</i> Historie III k + m, III n; Fransk III k + m, III n; Tysk II n, I n.....	24	Timer
<i>Lektor Dr. Andersen:</i> Engelsk III k + m, III n, II n, I n, 4 a; Historie 1 a.....	24	Timer
<i>Lektor Anker Jensen:</i> Dansk III n, I k + m, I n; Latin I n, 4 a, 4 b; Fransk I k + m, R.....	33	Timer
<i>Lektor Dr. Moth:</i> Græsk III k, II k; Latin II k, I k; Oldtidskundskab II k.....	24	Timer
<i>Lektor Willesen:</i> Matematik II m, I m, II k + n, I k + n, R, 4 a, 1 a.....	33	Timer
<i>Lektor Frk. Dr. Petersen:</i> Matematik III k, III m III n, 2 a, 1 b; Fysik og Kemi I m, R, 4 a, 3 a..	31	Timer
<i>Lektor Diemer:</i> Dansk II n, R, 4 b; Historie I n, 4 a, 4 b, 3 a, 3 b, 2 a, 2 b, 1 b; Sanginspektion.....	35	Timer
<i>Adjunkt Maltbæk:</i> Naturfag III m, II m, I m; Na- turhistorie 4 a, 4 b, 3 a, 3 b; Geografi 4 b, 2 a; Gymnastik I, 4 a + b, 3 a + b, og 1 Time med ikke-syngende	33	Timer
<i>Adjunkt M. Jensen:</i> Fysik og Kemi III m, II m, 4 b, 3 b, 1 b; Matematik 3 a, 3 b	30	Timer
<i>Adjunkt Østergaard:</i> Tysk III n, 1 a, 1 b; Engelsk II k + m, 4 b, 3 a, 2 a.....	31	Timer
<i>Adjunkt Dirckinck-Holmsfeld:</i> Latin III k, III n; Græsk I k; Oldtidskundskab III m, III n, II m + n, I m + n; Religion III k + m, III n, II k + m, II n, I k + m, I n, 4 b, 3 a, 3 b, 1 a....	31	Timer
<i>kst. Adjunkt Orlík:</i> Historie II k + m, II n, I k + m, R; Dansk 4 a, 3 a, 3 b, 2 a.....	28	Timer
<i>kst. Adjunkt Skov:</i> Fransk II k + m, II n, I n; En- gelsk I k + m, R, 3 b, 2 b.....	27	Timer
<i>Mellemskolelærerinde Frk. C. Christensen:</i> Dansk 2 b; Tysk R, 4 a, 3 a; Religion 2 a, 2 b; Gymna- stik med Piger III, II, I, R, 4 a + b	32	Timer
<i>Mellemskolelærer Kalsbøll:</i> Matematik 4 b, 2 b; Fysik og Kemi 2 a, 2 b, 1 a; Geografi 1 a, Skrivning 1 b; Tegning i hele Skolen.....	34	Timer
<i>Mellemskolelærerinde Fru Nielsen:</i> Tysk 4 b, 3 b,		

2 a, 2 b; Religion 1 b; Haandgerning med Pigerne	30 Timer
<i>Gymnastiklærer Iversen</i> : Gymnastik III, II, I, R, 4 a + b, 2 a + b, 1 a + b og 2 Timer med ikke- syngende; Skrivning 4 a, 4 b, 3 a, 3 b, 2 a, 2 b, 1 a	36 Timer
<i>Timelærerinde Frk. E. Moth</i> : Dansk 1 a, 1 b; Geo- grafi 2 b, 1 b; Naturhistorie 1 a, 1 b; Gymnastik med Piger 3 a + b, 2 a + b, 1 a + b.....	27 Timer

Det var i Oktober og November 1925, at *Lektor Dr. Andersen* havde Orlov; i forrige Indbydelsesskrift staar fejltigt September, Oktober.

Fru Nielsen har desværre været sygmeldt hele Skoleaaret; hendes Timer er besørget af Fruerne Nissen og Damgaard samt Lærer Osc. Jensen som Vikarer, hvem vi takker for god og paalidelig Hjælp.

Lektor *Ottosen* har skriftlig Inspektion og Tilsyn med Inventar, Lektor *Diemer* indre og Lærer *Kalsbøll* ydre Inspektion. Inspektrice er Frk. *Christensen*. Lektor *Reincke* er Skolens Regnskabsfører og Kasserer. Lektor *Anker Jensen* er Skolens Bibliotekar.

Lovsang hver Skoledag Kl. 9 under Ledelse af Lektor *Ottosen*; om Torsdagen Adjunkt *Otrik*. I Almindelighed har Lektor *Ottosen* indledet Skolens Arbejde med en Andagt Mandag Morgen og afsluttet Ugen paa samme Maade Lørdag Eftermiddag.

Hvor mange Timer der har været tillagt de forskellige Fag, ses af følgende Oversigt:

Fag	III G			II G			I G			R	4 M		3 M		2 M		1 M		Timer ugentlig	
	kl	ns	mn	kl	ns	mn	kl	ns	mn		a	b	a	b	a	b	a	b		
Religion	1	1	(1)	1	1	(1)	1	1	(1)		1	1	2	2	2	2	2	2	20	
Dansk	4	4	(4)	4	4	(4)	4	4	(4)	4	5	5	4	4	4	4	5	5	64	
Engelsk	2	5	(2)	2	5	(2)	2	5	(2)	4	4	4	4	4	5	5			51	
Tysk		4			4			4		3	3	3	3	3	3	3	6	6	45	
Fransk	4	4	(4)	4	4	(4)	4	4	(4)	5									29	
Latin	5	3		5	4		6	4			4	4							35	
Græsk	6			6			6												18	
Oldtidskundskab		1	1		1	1	(1)		1	(1)									5	
Historie	4	4	(4)	3	3	(3)	3	3	(3)	2	2	2	3	3	2	2	3	3	42	
Geografi										2	2	2	2	2	2	2	2	2	18	
Naturhistorie										2	2	2	2	2	2	2	2	2	18	
Naturfag i Gymn.	2	2	2	2	(2)	3	2	(2)	3										16	
Fysik og Kemi			6			6			6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	36	
Matematik og Regning	2	2	6	2	(2)	6	2	(2)	6	6	7	7	6	6	5	5	4	4	76	
Skrivning											1	1	1	1	1	1	2	2	10	
Tegning											1	1	1	1	2	2	2	2	12	
Kvindeligt Haandarbejde											2	2	2	2	2	2	2	2	16	
Sang	1	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	1	(1)	2	(2)	2	(2)*	7	
Gymnastik, Dreng	4	(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	4	(4)	(4)	4	(4)	4	(4)	4	(4)	3	(3)	3	(3)**	30
Gymnastik, Piger	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	3	(3)	(3)	3	(3)	3	(3)	3	(3)	3	(3)	3	(3)	24

*) + 1 ugentlig Time for hele Skolen. **) + 2 Timer med ikke syngende Dreng.

For de latinlæsende af 4 M er taget en ugentlig Time fra Dansk, Matematik, Skrivning, Tegning.

VI. Oversigt over det i Skoleaaret 1926—27 udførte Arbejde.

Religion.

I **Mellemskolen** benyttes Hertz' Bibelhistorie, Lærebog, Lovsangsbogen og det nye Testamente.

1. a. og b. Hertz' Bibelhistorie (Udvalg).
 2. a. og b. Bibelhistorien. S. 33—52, 103—129. Lærebogen S. 22—37; Salmer.
 3. a. og b. Det ny Testamente. Lucas Evang. samt Stykker af Apostlenes Gern.
 4. a. Apostlenes Gerninger efter Testamentet.
 4. b. Det ny Testamente (Udvalg).
-

I **Gymnasiet**: I Foredrag og Samtaler I G.: Religionshistorien i Hovedtræk. II G.: Hovedbegivenheder og Hovedtanker i Gl. og Ny Testamente. III G.: Kirkehistorien i Hovedtræk med særligt Hensyn til Norden.

Dansk.

I **Mellemskolen** benyttes Clausen & Hansens Læsebøger, Falbe Hansen & Kellers svenske Læsestykker, Bæks 50 Paragraffer og enkelte Litteraturhæfter.

1. a. og b. Læsebog I, Grammatik, Digte udenad, Genfortælling og Diktat.

2. a. og b. Læsebog II. Digte udenad, Grammatik Diktat og Genfortælling; enkelte Litteraturprøver oplæst for Klassen. Omtrent Halvdelen af Læsebog III. Hertz: Sparekassen oplæst.

3. a. og b. Andre Litteraturprøver. Grammatik. Svensk o. 30 S. Fri Stil og Genfortælling.

4. a. Læsebog III (Udvalg), Svensk o. 30 S., Grammatik. Fri Stil og Genfortælling. Hauch: Søstrene paa Kinnekullen og (repeteret) Hertz: Sparekassen. Andre Litteraturprøver oplæst.

4. b. Læsebog III, Falbe Hansen og Keller, 50 S., fri Stil og Genfortælling. Jeppe paa Bjærget og Goldschmidt i Udv. ved Bokkenheuser.

I **Realklassen** er benyttet: Clausen og Hansens Læsebog for Realklassen, Anker Jensens Sproglære, Oehlenschläger: Hakon Jarl. Den politiske Kandestøber.

I **Gymnasiet** benyttes: Karl Mortensens Litteratur-

historie og Litteraturudvalg, H. Bertelsens Oldnordisk og Sproghistorie, Agerskov og Nørregårds svenske Læsebog og Udgaver af Hovedværker.

I k + m og I n. Litteraturhistorie, fra Middelalderen til Oehlenschläger. Litteraturudvalg dertil. Holberg: Erasmus Montanus. Wessel: Kærlighed uden Strømper. Oehlenschläger: Sankthans-aftenspil. Svensk, 100 Normalsider. 18 Hjemmestile.

II kl. + m. Litteraturhistorie fra Holberg til og med Oehlenschläger med tilhørende Litteraturprøver. Wessels Kærlighed uden Strømper; Oehlenschlägers Aladdin. Oldnordisk ca. 30 Sider. 10 Hjemmestile.

II nsp. Litteraturhistorie til og med Grundtvig med tilhørende Litteraturprøver: Pontoppidan: Skyer; Hertz: Svend Dyrings Hus; Winther: Hjortens Flugt. Oldnordisk (25 Sider). Hjemmestile.

III kl. + m. Litteraturhistorie: det 19. Aarhundrede med tilhørende Litteraturprøver. Chr. Winthers Hjortens Flugt. Ca. 50 Sider Sproghistorie. Repetition af en Del af Eksamenspensum. 10 Hjemmestile.

III nsp. Litteraturhistorie og Litteraturudvalg, fra Blicher. P. M. Møller: En dansk Students Eventyr. Chr. Winther: Hjortens Flugt. Pontoppidan: Skyer. Ibsen: Kongsemnerne. Sproghistorie fra Middelalderen til Holberg. Repetition af Eksamenspensum. 10 Hjemmestile.

Tysk.

I **Mellemskolen** benyttes Reinckes Bøger: Begynderbog, Læsebog, Grammatik, Stiløvelser og Taleøvelser.

1. a. og b. Tysk Begynderbog. Side 1—100.

2. a. og b. Begynderbog fra S. 77, Stykker af Læsebog for Mellemskolen og af Taleøvelser og Stiløvelser. Grammatikken er benyttet som Haandbog.

3. a. Læsebog S. 19—37, 77—132: Grammatik, Taleøvelser og Stiløvelser.

3. b. Læsebog for Mellemskolen: Side 77—122. Stiløvelser S. 27—38, Taleøvelser og Grammatik.

4. a. Læsebog S. 45—59, 132—143, 181—213, 218—229; Grammatik, Taleøvelser og mundtlige og skriftlige Stiløvelser. Ottilie Wildermuth: »Von Berg und Tal« er anvendt til Ekstemporallæsning.

4. b. Læsebog for Mellemsk., 75 Sider, tyske Tale-

øvelser (de sidste 38 Sider), tysk Grammatik (med enkelte Forbigaaelser). I Ottilie Wildermuth: »Von Berg und Tal« er læst ca. 40 S. ekstemp.

I **Realklassen** benyttes: Reincke: Læsestykker, Grammatik og Stiløvelser og til friere Læsning Ottilie Wildermuth: »Von Berg und Tal«.

I **Gymnasiet** benyttes: Reincke: Læsestykker for Realkl. og lign. Undervisningstrin. Do. Grammatik for de højere Klasser. Do. Stiløvelser 1—2. Do. Taleøvelser A. samt forsk. Udgaver og Litteraturudgaver.

I nsp. Reinckes Læsestykker, Skouboes Noveller, Schiller: Wilh. Tell I og II.

II nsp. Schiller: Wilhelm Tell III—V, Goethe: Iphigenie I—II, Østergaards Digtsaml. S. 1—69, Ingerslev og Vibæk: Deutschland II, S. 1—29, 43—61. Hjemmelæsn. sidste Halvdel af Gerstächer: Heitere Geschichten og Jensen: Magister Timotheus.

III nsp. Lessing: Nathan der Weise, III Akt. Østergaard: Tyske Digte. Partier af Deutschland II. Heine: Die Harzreise. Litteraturhistorie efter Quenzel. Repetition af Eksamensstoffet.

Engelsk.

I **Mellemskolen** benyttes Andersen og Panduros Bøger.

2. a. og b. Engelsk Begynderbog med tilsvarende Stiløvelser.

3. a. og b. Engelsk i Mellemskolen med tilsvarende Stiløvelser.

4. a. og b. Engelsk i 4. Mellemskoleklasse (hele Bogen).

I **Realklassen** benyttes Andersen og Panduro: Engelsk i Realklassen og I G. samt Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Realklassen.

I **Gymnasiet** er læst følgende:

I nsp. Andersen og Panduro: Engelsk i Realklassen, Helweg-Møller: Modern Prose. Af Vanity Fair: Rebecca Sharp and the Crawleys. Ad. Hansen: Stiløvelser: 110 Stykker.

I kl. + m. Andersen og Panduro: Engelsk i I G.,

S. 1—105 samt Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser, Stk. 1—60.

II nsp. Otto Jespersen: England & America Reader. Stigaard: The Dickens Reader, 88 Sider. Østerberg: English Poems, ca. 80 Sider. Ad. Hansen: Stiløvelser, Bogen ud. Repetition.

II kl. + m. Rebecca Sharp and the Crawleys. Dickens Reader, 50 Sider. Andersen og Panduro: Engelsk i I G., 50 Sider.

III nsp. Østerberg: Engl. Poems, 60 Sider. Shakespeare: The Merchant of Venice. Østerberg: English Essays, 2. Afd., S. 39—59. Repetition af Eksamenspensum. Stiløvelser.

III kl. + m. Stigaard: The Dickens Reader, S. 88 —Bogen ud. Repetition af Eksamenspensum.

Fransk.

Her benyttes Nielsen og Hoffmanns Begynderbog, Jungs Læsestykker, forskellige Tekstsamlinger og Litteraturudgaver.

R. Begynderbogen, Side 1—66, 77—110.

I kl. + m. Begynderbogen, Side 1—66, 77—110. Jungs Læsebog (ved N. Chr. Nielsen), ca. 15 Sider.

I n. Begynderbogen, S. 1—110.

II. Læsebog, S. 13—164. Mérimée: Colomba, S. 3—50. Daudet: Lettres de mon moulin, S. 29—93, 125—157, 189—202.

III. Holbechs historiske Læsestykker, sidste Halvdel af Mérimée: Colomba, Størstedelen af Octave Feuillet: Le roman d'un jeune homme pauvre. Til Ekstemporallæsning er benyttet: Sarcey: Le siège de Paris og Daudet: Le petit chose.

Latin.

4.a. og b. Mikkelsens Begynderbog. 1. Afd.; 2. Afd., Stk. 1—31.

I kl. Mikkelsens Begynderbog: Narratiunculæ. Cæsar: De bello Gallico, VI og VII. Ovids Digtning i Udvalg ved Chr. Thomsen, 7, 8 og 11. Valdemar Nielsens latinske Grammatik.

I nsp. Mikkelsens Begynderbog. Cæsars Gallerkrig, I, II samt udvalgte Stykker af III og IV.

II kl. Cæsar: De bello Gallico VIII, cap. 1—19. Cortsen: Latinsk Læsebog for Gymnasiet, S. 1—52.

Ovid i Udvalg ved Chr. Thomsen: Nr. 2, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 17. En Version om Ugen. Vald. Nielsens latinske Grammatik.

II nsp. Cæsars Gallerkrig, Slutningen af IV Bog, Cicero pro Roscio, cap. I—XXX, Udvalg af Ovid (Thomsens Udg.).

III kl. Udvalgte Stykker af Senecas Breve til Lucilius samt et Udvalg af Horats Oder og Breve. Ekstemporal efter Gertz' Middelalderlatin I og Versioner. Repetition.

III nsp. Udvalgte Stykker af Senecas Breve til Lucilius, Cæsars III. Bog samt Middelalderlatin v. Gertz, II. Del: Holberg.

Græsk.

I kl. Hudes Elementarbog 1 og 21—40.

II kl. Hude: Græsk Elementarbog II, S. 59—80. Iliaden I, VI, 72—ud, IX og XXII. Grammatik og Syntax efter Hude.

III kl. Platons Apologi, Kriton, Phaidon, S. 57—60 D., 115 B—ud. Udvalg af Iliaden og Petersens græske Anthologi. Vald. Nielsens Litteraturhistorie med Tilføjelser. Repetition.

Oldtidskundskab.

I m. + n. Udvalg af Iliaden samt Hovedtrækkene af Mytologien og Sagnhistorien.

II m. + n. Herodot: Kong Kroisus, sidste Del. Sofokles: Kong Ødipus, Antigone, Elektra; Euripides: Medea. Kunsthistorien til den pergamiske Tid.

II kl. Sofokles Antigone og Kong Ødipus ved Thor Lange, Sechers Mythologi og Kunsthistorie.

III m. + n. Sidste Del af Kunsthistorien, fra det 4. Aarh. Platon: Sokrates Forsvarstale og Kriton.

Historie.

I **Mellemskolen** benyttes Schmidts Lærebøger.

1. a. og b. Lærebog I: Oldtiden.

2. a. og b. Lærebog I ud.

3. a. og b. Lærebog II til den franske Revolution.

4. a. og b. Lærebog II ud.

I **Realklassen** benyttes Munchs mindre Lærebog i Samfundskundskab og Thejlls Historie efter 1848.

I **Gymnasiet** benyttes Munchs Lærebog i Verdenshistorie, sammes Samfundslære og Ottosens Nordens Historie.

I kl. + m. Oldtid og Middelalder, Nordens Historie, dog kun til o. 1660.

I nsp. Verdenshistorie (Oldtiden). Ottosens Nordens Historie (til 1660).

I m. som I kl.

II. Verdenshistorie 1500—1789, Nordens Historie o. 1241—1800.

III. Nyere Historie efter 1789. Nordens Hist. efter 1870. Samfundslære, S. 1—43, 74—83, 105—116.

Geografi.

Her benyttes C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I—II.

1. a. og b. Lærebog I. Rusland til Svejts.

2. a. og b. Fra Svejts til Asien.

3. a. og b. Asien, Australien og Amerika til Syd-Amerika.

4. a. og b. Fra Syd-Amerika—Bogen ud.

R. C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande (med enkelte Forbigaaelser).

Naturhistorie.

Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen I—

II Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen I—IV. Simonsens lille Flora.

1. a. og b. Pattedyr, Botanik I.

2. a. og b. Fugle, Krybdyr, Padder, Botanik II, Flora.

3. a. og b. Fiske, Leddyr. Botanik III.

4. a. og b. Zoologi II fra Orme ud. Botanik IV.

R. Balslev og Andersen: Zoologi for Realklassen. Balslev og Simonsen: Botanik for Realklassen (med enkelte Forbigaaelser).

Naturfag.

I m. Vahl, Geografi for Gymnasiets matematiske Linje: Mineralogi, Dynamisk Geologi, Petrografi, Historisk Geologi, Havet, Klima og Plantebælter. C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande: Tyskland.

I kl. + nsp. Andersen og Vahl: Mineralogi, dynamisk Geologi, Krogh: Fra Nervefysiologien, Bogen ud.

II m. Vahl, Geografi for Gymnasiets matematiske

Linje: Danmarks Geologi. C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande: De britiske Øer. Halvdelen af Kroghs Fysiologi og Simonsens Biologi.

II kl. + nsp. Andersen og Vahl: Historisk Geologi, Kroghs Fysiologi til Stoffernes Nedbrydning, Simonsens Biologi, første Halvdel.

III m. Sidste Halvdel af Kroghs Fysiologi og Simonsens Biologi. Eksamensrepetition.

III nsp. + kl. Simonsens Biologi, Heegaards Astro-nomi, Kroghs Fysiologi fra Stoffernes Nedbrydning til Nervefysiologi.

Regning og Matematik.

I **Mellemskolen** benyttes Pihl og Rings Regnebog I—IV, Jul. Petersens Geometri for Mellemskolen, Pihl og Rasmussens geometriske Øvelser.

1. a. og b. Regnebog I. Geometriske Øvelser I.
2. a. og b. Regnebog II. Plangeometri, S. 22—41.
3. a. og b. Regnebog III. Geometri S. 50—67.
4. a. og b. Regnebog IV. Geometri S. 60—83.

R. Friis Petersen og Jessens Regnebog for Real-klassen, O. A. Smith og Jessens Algebra, Jul. Peter-sens Plangeometri for Realklassen og Gymnasiet (en- kelte Afsnit).

I **Gymnasiet** benyttes T. Bonnesens Matematik for de sproglige Gymnasier samt L. Willesens Matematik for de sproglige Gymnasier med Jul. Petersens Geo- metri, Aritmetik og Algebra, Trigonometri, Analytisk Geometri, Differential- og Integralregning, Tillæg til Algebra samt C. Juels Stereometri.

I m. Geometri, Aritmetik og Beg. af Trigonometri.
I nsp. + k. Bonnesen, Side 1—50.

II m. Resten af Trigonometri, Analytisk Geometri Side 1, Differential- og Integralregning.

II nsp. + k. L. Willesen: Matematik II, Matema- tik III til Rentes Regning.

III m. Stereometri og Tillæg til Algebra.

III nsp. + k. Bonnesen, Side 100—150.

Naturlære og Kemi.

I **Mellemskolen** benyttes Sundorphs Fysik for Mel- lemskolen I—II og Kemi for Mellemskolen.

1. a. og b. Fysik I, Side 1—40.

3. a. og b. Fysik I, S. 68—91. Fysik II, S. 1—17.

2. a. og b. Fysik I, S. 40—72, Kemi S. 1—17.

4. a. og b. Fysik II, S. 18—43. Kemi S. 19—36.

R. Sundorphs Fysik for Realklassen.

I m. Varmelæren. Lyslære, S. 1—40. Elektricitet, S. 1—26. Astronomi, S. 7—32. Kemi, S. 5—62.

II m. Elektricitet og Magnetisme, S. 1—115, Astronomi fra S. 80 til II Del. Kemi, S. 75—150.

III m. Mek. Fysik, Elektricitet og Magnetisme fra Side 115. Astronomi fra S. 130. Kemi fra S. 150.

Tegning.

Plantegning og Perspektivtegning.

Skrivning.

»Praktisk Haandskriftsbog af Overintendant Jørgensen« er benyttet. I 1. M. er desuden øvet en Del Taktskrivning.

Sang.

Hovedvægten er lagt paa at lære Eleverne en Del danske Melodier og Tekster. Udtale, Stemmeføring og Vejtrækning har været særlig Genstand for Undervisning. Flerstemmig Sang med hele Skolen.

Gymnastik.

Drengenes Undervisning foregaar dels efter »Haandbog i Gymnastik« og dels efter forskellige andre i de sidste Aar udgivne Timesedler i Bevægelsesgymnastik. Pigerne efter Sigrid Nutzhorn og K. A. Knudsens »Legemsøvelser for Pigeskolen«. Foraars, Sommer og Efteraars Øvelser af forskellig Art og Boldspil paa Byens og Kasernens Boldplads.

Nogle af de større Drengene har haft Røvelser paa Dammen, og en Del Drengene har deltaget i Svømmeundervisning om Eftermiddagen. Af disse har 8 Drengene aflagt den udvidede Svømmeprøve og 14 Frisvømmerprøven.

Udvidet Prøve: Svend Kjeldgaard III m n. Henning Larsen III nsp. Bent Dehlholm II mn. Holger Christensen I nsp. Edgar Gjedde I mn. Chr. Kjer I nsp. Max Mortensen I mn. Hans Otto Jansen 4 M. b.

Frisvømmerprøven: Johannes Jensen III nsp. Steffen Carlsen II nsp. Knud Lindhard I mn. Poul Mathiesen I nsp. Arne Diemer R. Leo Darling R. Jørgen Adolfsen 4. a. Karl Bekke 4. b. Rolf Jen-

sen 4. b. Hans Kurt Horst 3. a. Ejnar Schmidt 3. a.
Sven Svensson 3. b. Aksel Iversen 3. b. Anton Jepsen 2. b.

Til Gymnastik skal Eleverne foruden Gymnastiksko have særlig Gymnastikdragt efter Anvisning.

Kvindeligt Haandarbejde.

1.—4. M. Nattojspose, Strikning, Forklæde, Stopning, Benklæder, Natkjole, Hedebosyning m. m.

Til **Studentereksamen** opgives:

Dansk.

III k. + m. Litteraturhistorie: Holberg, Brorson, Ewald, Wessel, Baggesen, danske Digtere 1800—1870, G. Brandes, I. P. Jacobsen, Drachmann, Ibsen, Bjørnson.

Hovedværker: Erasmus Montanus, Hakon Jarl, Svend Dyrings Hus, Hjortens Flugt.

Litteraturprøver: I, 5—14, 17—21, 73—75; II, 51—55, 103—106; III, 54—60, 76—82, 103—107; IV, 7—13, 34—45, 55—59, 76—81, 87—88, 102—103, 108—126; V, 47—48, 54—55, 57, 63—64, 73—74, 82—88, 132—135; VI, 29—31, 57—61, 70—78.

Oldnordisk: S. 1—2, 8—13, 29—34, 38—42.

Sproghistorie: Runeindskrifterne, Lovprøverne, Rimkrøniken, Bibeloversættelsen, Vedel, Jammersminde, Monrad, Barselstuen II, 7.

Svensk: S. 38—49, 74—85, 95—103, 141—147.

III n. Litteraturhistorie: fra Holberg, med Forbigaaelser.

Hovedværker: Jeppe paa Bjærgen, Sankthansattenspil, En Sjæl efter Døden, Skyer.

Litteraturprøver: I, 50—73; II, 24—25, 51—55; III, 43—51, 147—153; IV, 73—83, 87—88, 102—103, 108—126; V, 1—3, 22—26, 41—44, 47—48, 63—64, 72—74, 78—82, 89—92, 101—106, 108—111, 117, 118—121, 127—132; VI, 15—16, 29—31, 57—62, 74—76, 82—83.

Oldnordisk: S. 1—2, 6—11, 27—29, 38—42.

Sproghistorie: Snoldelev, Jællinge, Hedeby, Danevirke; S. 26—27, 29—31, 34—36, 38²⁶—39, 43²⁹—44, 78—80, 86—89, 92—93, 104—105, 109—111, 112—116.

Svensk: S. 49—73, 130—131, 134—135, 141—142, 142—143, 144—145, 148—149, 150—151.

Engelsk.

III k. + m. The Dickens Reader S. 50—68, 111—126; From Vanity Fair (ved Andersen) S. 31—57.

III n. The Merchant of Venice, IV—V; Østerberg Poems S. 87—92, 115—129, 132—136; Jerome Three Men on the Bummel, cap. I.; The Dickens Reader S. 68—88; Essays II, S. 39—58; The England og Amer. Reader V, S. 107—116, 174—178, 186—204.

Tysk.

III n. Lessing Nathan der Weise, III, 5—7; Goethe Iphigenie II, III, IV; Tyske Digte (Østergaard) S. 6—7, 21—29, 31—34, 54—68; Heine Harzreise (Gjerløff), S. 31¹³—38²⁰; Deutschland II², Nr. 8 og 13.

Latin.

III k. Cæsar V, 24—58; Cicero efter Cortsens Udg.: Roscius, Verres, Breve 1, 2, 4, 14, 19; Seneca til Lucilius S. 2—13, 30—41; Ovid: Pyramus og Thisbe, Niobe, Verdensaldrene, Deucalion og Pyrrha; Horats Oder I, 1, 4, 9, 10, 12, 14, 17, 20, 23, 24, 27, 31, 37, 38, II, 2, 3, 9, 10, 11, 20, Breve I, 1.

III n. Cæsar III; Cicero efter Cortsen S. 1—17, 46—59; Ovid: Pyramus og Thisbe, Niobe; Seneca til Lucilius S. 2—13, 30—38 (Kap. XIII—XIV i Cæsar III opgives ikke).

Græsk.

III k. Hudes Elementarbog II, S. 1—14; Platons Apologi, Kriton; Herodot I, 1—7⁵, 8—45; Iliaden I, VI, 73—529, IX; Petersens Anthologi Tyrtaios 1, 2, 3, Mimnermos 1—4, Epigrammer.

Oldtidskundskab.

III m. + n. Iliaden I, IV, 1—219, VI, 119—529; Kroisos S. 13—52; Platons Apologi og Kriton; Kong Ødipus. Billedværker: Apollo fra Tenea, Athene Parth., Zeus fra Otricoli; Paionios Nikæ, Hermes med Dionysosbarnet, Apollon Belvedere, Den siddende Hermes, Den døende Galler, Laokoon, Homerbusten.

Historie.

III. Det normerede Pensum i Verdenshistorie og Nordens Historie; Samfundslære: Statsstyrelse, Embeds- og Kommunestyre, Skatter og Finansforhold,

Retsplejen, Det økonomiske Liv, Forholdet mellem Staterne.

Naturfag.

III k. + n. Astronomi og Biologi.

III m. Geologi.

Naturlære.

III m. Lyslære S. 13—51, Mek. Fysik S. 1—42, CG —78, Elektr. og Magn. S. 84—142, elektromagnetiske Bølger og deres Anvendelse, Astronomi S. 7—32, 130 —144, 155—158.

Praktiske Øvelser: Messings Varmefyldt, Isens Smeltevarme, Vandets Fordampningsvarme, Bestemmelse af mættede Vanddampes Tryk, Kvægsølvets Udvidelseskoefficient, Højdemåling, Forstørring: Kikkert og Mikroskop, Ohms Lov, Modstandsmaaling ved Wheatstones Bro, Joules Lov, faste Stoffers Vægtfylde, Bestemmelse af g ved faldende Plade, Lydens Hastighed i Luft og Glas, elektriske Svingninger i Metaltraade.

Jul. Petersens Kemi for Gymnasiet, 4. Udgave, S. 35—94, 121—131 samt Tillæg.

Matematik.

III k. + n. Aritmetik og Algebra Stk. 5, 6, 7, 8; Geometri Stk. 3, 5, 6.

III m. Aritmetik og Algebra Stk. 1—9, Trigonometri, Stereometri, Analytisk Plangeometri: ret Linie og Cirkel.

Til **Realeksamen** opgives:

Dansk.

Holbergs Den politiske Kandestøber, Oehlenschlägers Hakon Jarl, Clausen og Hansen S. 30—34, 37—40, 57—70, 75—76, 93—120, 137—150, 173—209, 214—228.

Engelsk.

Andersen og Panduro: Engelsk i Realkl. S. 1—38, 41—77, 81—89.

Tysk.

Reinckes Læsestykker S. 3—75, 125—130.

Fransk.

Begynderbogen (7. Udg.) S. 55—66, 77—110.

Geometri.

Symmetri, Lighedannethed, Trigonometri.

Til **Mellemskoleeksamen** opgives:

Dansk.

4. M. a. Hertz' Sparekassen; Læsebogen (4. Opl.) S. 19, 26—34, 47—53, 107—110, 159—177, 201—202, 202—203, 242—251, 261—271; Hauchs Søstrene paa Kinnekullen. Svensk S. 5, 56—65, 78—82, 93—97, 128—132.

4. M. b. Holbergs Jeppe paa Bjærget; Læsebogen S. 89—105, 118—124, 159—177, 105—110, 125—127, 177—178, 282—283; Goldschmidts Udv. Arbejder (Dansklærerfor.). Svensk S. 39—46, 5—6, 14—20, 123—132.

Engelsk.

4. M. a. Læsebogen S. 1—4, 10—43, 55—73.

4. M. b. Læsebogen S. 1—10, 13—15, 20—26, 28—38, 40—51, 55—86.

Tysk.

4. M. a. Læsebogen S. 132—143, 181—213, 218—229.

4. M. b. Læsebogen S. 122—181.

VII. Skolens Understøttelser og Flidspræmier.

For indeværende Skoleaar har Undervisningsministeriet stillet en Sum paa 1670 Kr. til Raadighed: 1) som Oplægsstipendier, der først udbetales efter bestaaet Studentereksamen og Indskrivning ved Universitetet eller anden højere Læreanstalt —, 2) som Hjælp til Livsophold samt 3) som Flids- og Opmuntringspræmier.

Efter Skoleraadets Beslutning uddeltes disse Stipendier lige før Juleferien saaledes:

Oplægsstipendier. Af III: Aage Petersen 200 Kr.; af II: Peter Fischer og Inger Wolf hver 178 Kr. 50 Øre.

Udbetalingsstipendier. Af III: Jørgen Christensen og Otto Westphal hver 103 Kr., Kæthe Hansen, Otto Hallenberg, Petra Refshauge og Peter Sparre hver 50 Kr.; af II: Anton Østergaard, Inger Wolf, Herlef Henningsen, Svend Vogensen og Marichen Møller hver 50 Kr.; af I: H. Eichhorn, Hans Damgaard, Poul Mathiessen, Erik Jessen og Fr. Reinholdt hver 50 Kr.; af R: Olav Christensen 50 Kr.

Flidspræmier. Af III: Hans Neumann, Inger Pragholt, Oluf Marschner, Ragnhild Anker Jensen,

Karen Margr. Svensson; af II: Tyge Haarløv, Henny Dorendorff, Anna Elis. Iversen; af I: Bjørn Svensson, Ivar Hansen, Kr. Kjer; af 4. M.: Kai Kaaber, Peter Refshauge; af 3. M.: Ingeborg Petersen, Grethe Jensen; af 2. M.: Julie Diemer, Jes Chr. Hansen, Lili Petersen; af 1. M.: Peter Fuglsang, Loise Lei — alt danske Bøger.

En Gave af svenske Bøger fra Clara Lachmann-Fondet, modtaget gennem Dansk Lærereforeningen til Præmier i II G., bestemtes af Rektor til Frode Diemer, Tyge Haarløv, Betty Davidsen, Harriet Bang og Anna Elis. Iversen.

Alliance Francaise skænkede efter Skolens Indstilling Oluf Marschner af III en fransk Bogpræmie.

VIII. Bibliotek og Samlinger.

Boggaver er skænket til Biblioteket af Skolens Rektor, Lektor Reincke, Lektor Dr. Moth, Adjunkt Dirckinck-Holmfeld og Bibliotekaren; — af Fru Kammerherreinde Stemann, Redaktør Svensson og Lærerinde Frk. E. Hvalsøe i Haderslev; — endvidere af følgende Institutioner: Undervisningsministeriet, Haderslev Centralbibliotek, Det kongelige Bibliotek, Videnskabernes Selskab, Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland, Danmarks geologiske Undersøgelse, Nationalfondens for Konservatismen i Danmark og Askov Højskole.

Efter at den egentlige Aflevering af Bøger til Haderslev Centralbibliotek havde fundet Sted (se Indbydelsesskriftet 1926, Side 34), kom Skolens overens med Centralbiblioteket om en yderligere Aflevering (1926, Side 35). Efter at denne har fundet Sted i det forløbne Skoleaar, er der nu i alt afleveret 1416 Bind (hvoraf 1138 indbundne) og 180 Hæfter (ukomplette Hæfter eller mindre Pjecer o. l.).

For de givne Bevillinger er de forskellige Samlinger øget systematisk, bl. a. med historiske og geografiske Kort og Lysbilleder.

Til naturhistorisk Samling er der skænket Gaver af Eleverne Ejvind Kølbæk-Hansen, Helga Olsen, Oluf Kragh, Svend Schaumann, Knud Seedorff, Viggo Hirth, Edith Bang og Alfred Huus.

Det i forrige Program nævnte Elsdyr-Takkesæt, som Enkefru Hansen i Stenderup har foræret Sko-

len, har Museumsbestyrer H a n s e n i Herning som Gave restaureret for os, og det pryder nu Indgangsvæggen ved Festsalen.

Dernæst har Adjunkt M a l t b æ k tilvejebragt en stor og righoldig Samling til Sønderjyllands Geologi og skænket den til Skolen, hvor den er anbragt i et Skab ved Indgangen til Festsalen.

Lektor O t t o s e n har skænket flere gode Stykker til Skolens Oldsagssamling.

Desuden har Skolen fra Undervisningsministeriet som Gave modtaget et stort og smukt Sømaleri, Kiel-land-Brandt: En Kragjolle, der nu pryder Gymnasie-klassernes Gang.

F o r s a m t l i g e G a v e r o g t o r d e n I n t e r e s s e, som derved vises os, udtaler vi Sko-
l e n s v a r m e s t e T a k.

IX. Fra det forløbne Skoleaar.

Umiddelbart før forrige Eksamens Begyndelse rantes Skolen af den Sorg, at Lektor Fr. A s c a - n i u s efter en tilsyneladende Bedring døde paa Amtssygehuset. Ved Bisættelsen i Gl. Haderslev Kirke talte Stiftsprovst Hjortkjær ved Baaren og Rektor bragte sin Ungdomsven og trofaste Medarbejder sin og Skolens Farvel, hvorefter den afdødes Kolleger bar Kisten ud til Ligvognen, som skulde føre ham til Gravstedet paa Gentofte Kirkegaard. Vi vil længe mindes vor bortgangne Kollega, en retlinet og rettænkende, gennemkultiveret Personlighed, og hans varme Kærlighed til Sønderjylland, hvor han fik Lov til at virke sine sidste Aar, trods Sygdom og Svaghed levende optaget af Skolen og sin Gerning her, indtil Døden kaldte ham bort.

Skolen har ogsaa i Aar lidt af Sygdom blandt Elever og Lærere. Lektor, Dr. M o t h mistede i Begyndelsen af det nye Aar sin Hustru, til Sorg for Hjemmet og hendes store Vennekreds.

Til F r e d e B o j s e n s Baare sendte Skolen en signeret Krans. Han, Fædrelandets trofaste Søn og Sønderjyllands varme Ven, var jo Student her fra Skolen i Thriges og Lembckes Tid.

7. og 8. Oktober forrige Aar havde Skolen Besøg af Undervisningsinspektør Dr. Bertelsen, 12. og 13. No-

vember af Lektor Stigaard, 6. December af Konservator, Lektor Poul Jørgensen.

Den vejledende Gymnastikinspektion fandt Sted 9. April.

Katedralskolens Foredrag, hvortil Elever, Lærere, Forældre kredsen og andre interesserede har gratis Adgang, har i Aar omfattet følgende Emner:

Bjørnstjerne Bjørnson og Danmark af Professor Francis Bull fra Universitetet i Oslo.

Eckersberg og dansk Kunst af Kunstmalere Kühnell.

Naturfredning af Kunstmaler Erik Struckmann, de to sidste Foredrag med ypperlige Lysbilleder.

En Del af Eleverne overværede Skolescenens Opførelse af Axel og Valborg og flere oplysende Filmforestillinger; desuden har Alliance Fr., Statsseminariet og Teaterforeningen givet Gymnasieeleverne gratis Adgang til Foredrag og Teaterforestillinger. Vi udtaler Skolens varme Tak for den Venlighed og Støtte, man derved har ydet os.

Skolen vandrede 30. August i herligt Sommervej til Vesterskov. 25. September gav Hr. Langballe i Festsalen en af sine smukke og stemningsfulde Danmarksaftener. 27. September havde Gymnasiet historisk-geologisk Udflugt (med Rutebiler og Privatbiler) til Dybbøl og Broagerland.

18. Februar havde Lærere og Elever arrangeret en Festlighed paa Skolen for Rektor i Anledning af hans 60 Aars Dag.

26. Marts var samtlige Elever, som kunde give Møde, Lærerkredsen og en Del Forældre Rektorfamiliens Gæster ved en Aftenfest paa Skolen. Skoleorkestret spillede et Par Numre under Lektor Ottosens Taktstok, Spejderne opførte under stort Bifald en Spejderkomedie; der var fælles Kaffebord og derefter en lille Dans.

28. Marts gav Frk. Evelyn Heepe i Festsalen en af sine smukke Recitationsaftener. 7. Maj holdtes det ordinære Forældremøde med Gymnastik-, Sang- og Musikprøve. Endelig har Tankelæseren Villefrance under stor Interesse vist sin Kunst for den samlede Skole.

I September 1926 havde vi et kærkomment Besøg af to Hold fra Aabenraa Statsskole til Sportskamp.

Ved Juletid indsamlede Elever og Lærere som i de tidligere Aar en Sum, som tilstilledes Rektor Dr. Hanssen, Duborgskolen, som en Hjælp til fattige Skolebørn i Flensborg.

X. Skolenævn og Forældremøde.

Skolenævnet — Lektor Dr. Andersen, Lektor Reincke, Pastor Barfod, Advokat Andersen, Bankdirektør Schack Andersen og Førstelærer Sørensen med Rektor som Formand — har holdt Møde i April.

Det ordinære Forældremøde afholdtes Lørdag 7. Maj. Formiddagen Kl. 8—11 overværede adskillige Forældre Skolens Undervisningstimer. Der var derefter Gymnastikprøve for Drengene og Piger, Sang- og Instrumentalmusik af Skolens Orkester.

Kl. 4 aabnedes selve Forældremødet af Rektor. Lektor Ottosen gav en Gennemgangstime i Geografi med en Mellemskoleklasse, hvorefter Pastor Barfod indledede en Drøftelse om »kortere Skoledag«, hvad der affødte en ret livlig Diskussion. Rektor takkede de tilstedeværende. Pastor Barfod takkede paa Forældrekrede's Vegne Skolen for dens Arbejde.

**XI. Oversigt over Haderslev Katedralskoles
Indtægter og Udgifter for Finansaaret 1926—27.**

Indtægter:

	Kr. Ø.
Skoleafgift for Katedralskolen	11.304,00
Skoleafgift for Forberedelsesskolen (sluttet ^{31/7} 26)	840,00
Tilskud til Skolens Drift	171.000,00
Fradrag for Tjenestebolig	1.166,40
Indtægt af Statens Ejendomme.....	5.050,00
Fradrag for Naturalydelse	25,44
Pensionsfradrag	2.586,81
Kassebeholdning 31. 3. 1926	18.661,08
I alt Indtægter....	210.633,73

Udgifter:

	Kr. Ø.
Lønninger	132.596,14
Honorarer til Lærere	2.926,00
Honorar til Pedellen	387,50
Timelønninger	23.088,36
Bibliotek og videnskabeligt Apparat	1.704,48
Inventar	1.461,81
Kontorhold	2.433,50
Smaaudgifter	139,10
Forældrenævn etc.	230,85
Repræsentation	540,00
Aarlig Vedligeholdelse	3.605,62
Tjenesteboligers Vedligeholdelse	350,73
Hovedstandsættelser	596,00
Leje af Lokaler (Baadehus).....	40,00
Rengøring	6.176,19
Brændsel og Belysning	4.915,98
Skatter og Afgifter	2.635,80
Forberedelsesskolen	1.854,16
Statens Ejendomme	4.075,30
Regnskabsførelsen	1.801,00
Lysbilleder	90,00
Elevbogsamlingen	90,00
Stipendier udbetalt.....	1.113,00
Roning og Fritidssport	638,70
Ekskursioner	150,00
Pensioner	1.169,82
Kassebeholdning 31. 3. 1927	15.823,69
I alt Udgifter....	210.633,73

XII. Skema for Afgangs- og Aarsprøverne 1927.

De skriftlige Afgangsprøver afholdtes 19.—25. Maj efter det af Undervisningsministeriet meddelte Skema, fælles for hele Landet.

Mundtlig Eksamen.

Studentereksamen afholdes i Festsalen.

Naturhistorie og Naturfag i Naturfagsværelserne.

Geografi i Geografiklassen.

Fysik og Kemi i Fysiksalen.

De tilforordnede Censorer er Professor ved Universitetet Dr. phil. Sandfeld, Docent, Rektor Julius Nielsen, Lektorerne Baark, Black, E. Jacobsen, Mellem-skolelærer Atke. Desuden deltager Skolens Lærere i Censuren.

Onsdag den 8. Juni.

- Kl. 8. III k. Engelsk. A. — Ø.
- « 9. III m. Engelsk. A. — Ø.
- « 8. III n. Naturfag. Ott. — Ma.
- « 11. II k. Matematik. W. — H. P.
- « 8. II n. Matematik. W. — H. P.
- « 8. R. Dansk. D. — A. J.
- « 8. 4 a. Tysk. C. C. — O. J.
- « 4. 4 b. Tysk. O. J. — C. C.

Torsdag den 9. Juni.

- Kl. 8. II m. Oldtidskundskab. D. H. — M.
- « 12. II n. Oldtidskundskab. D. H. — M.
- « 4. I n. Engelsk. A. — Ø.
- « 8. 3 a. Dansk. Ol. — D.
- « 8. 3 b. Engelsk. Sk. — Ø.

Fredag den 10. Juni.

- Kl. 8. III k. Græsk. M. — D. H.
- « 8. III m. Naturfag. Ma. — Ott.
- « 8. III n. Tysk. Ø. — E. J.
- « 8. R. Fransk. A. J. — C. C.
- « 8. 4 a. Dansk. Ol. — D.
- « 4. 4 b. Dansk. D. — Ol.
- « 8. 3 b. Matematik. M. J. — W.

Lørdag den 11. Juni.

- Kl. 12. III n. Matematik. H. P. — W.
- « 8. II k. Latin. M. — D. H.
- « 8. II m. Naturfag. Ma. — Ott.
- « 8. I k. + m. Fransk. A. J. — Sk.
- « 12. I n. Fransk. A. J. — Sk.
- « 8. 3 b. Dansk. Ol. — D.

Mandag den 13. Juni.

- Kl. 12. III k. Matematik. H. P. — W.
- « 8. III n. Historie. Rck. — Ol.
- « 8. II k. Græsk. M. — D. H.
- « 8. R. Fysik. H. P. — M. J.
- « 8. 3 a. Tysk. C. C. — Fru Damg.

Tirsdag den 14. Juni.

- Kl. 8. III m. Fysik og Kemi. M. J. — Baa.
- « 8. II m. Matematik. W. — H. P.
- « 8. II n. Tysk. Rck. — Ø.
- « 8. I k. Latin. M. — D. H.
- « 8. 4 a. Geografi. Ott. — Ma.
- « 8. 4 b. Historie. D. — Ol.
- « 8. 3 b. Tysk. Fru Damg. — C. C.

Torsdag den 16. Juni.

- Kl. 8. III k. + m. Historie. Rck. — Øl.
- « 8. III n. Engelsk. A. — Ø.
- « 8-12. II. Dansk Stil.
- « 2. II n. Latin. Rektor. — A. J.
- « 8-12. I. Dansk Stil.
- « 8. R. Naturhistorie. Ott. — Ma.
- « 8-11. 3 M. Dansk Stil.
- « 8-11. 2 M. Dansk Stil.
- « 8-11. 1 M. Dansk Stil.
- « 2. 3 a. Engelsk. Ø. — Sk.

Fredag den 17. Juni.

- Kl. 8-12. II k. Latinsk Version.
- « 8-12. II m. Matematik 'I skr.
- « 4. II m. Fysik og Kemi. M. J. — H. P.
- « 8-12. I m. Matematik skr.
- « 8-11. II n. Engelsk Stil.
- « 8-11. I n. Engelsk Stil.

- « 8. ½ a. Historie. D. — Ol.
- » 8. ½ b. Geografi. Ma. — Ott.
- « 8-11. 3 M. Dansk Genfortælling.
- « 8-11. 2 M. Regning skr.
- « 8-11. 1 M. Regning skr.
- « 11,30-2,30 II n. Engelsk Genfortælling.
- « 11,30-2,30 3 M. Matematik skr.

Lørdag den 18. Juni.

- Kl. 8. III k + m. Fransk. Rck. — Sandf.
- « 2. III n. Fransk. Rck. — Sandf.
- « 8-12. II m. Matematik II skr.
- « 8-11. II n. Tysk Stil.
- « 8-11. I n. Tysk Stil.
- « 8. R. Geografi. Ott. — Ma.
- « 8-11. 3 M. Regning skr.
- « 8. 2 a. Matematik. H. P. — Kl.
- « 11,30-2,30 II n. Tysk Genfortælling.
- « 4. 1 b. Historie. D. — A.

Mandag den 20. Juni.

- Kl. 8. III k + m. Dansk. Rektor — A. J.
- « 2. Dansk. A. J. — Rektor.
- « 8. II k + m. Engelsk. Ø. — Sk.
- « 8. I k + m. Historie. Ol. — D.
- « 12. I n. Historie. D. — Ol.
- « 8. R. Tysk. C. C. — Rek.
- « 8. 4 a. Fysik. H P. — M. J.
- « 8. 3 a. Geografi. Ott. — Ma.
- « 12. 3 b. Geografi. Ott. — Ma.
- « 8. 1 a. Dansk. Frk. M. — Fru Nissen.

Tirsdag den 21. Juni.

- Kl. 8. II k + m. Fransk. Sk. — Rck.
- « 12. II n. Fransk. Sk. — Rck.
- « 8. R. Matematik. W. — Kl.
- « 8. 4 b. Latin. A. J. — Rektor.
- « 12. 3 a. Naturhistorie. Ma. — Ott.
- « 8. 3 b. Naturhistorie. Ma. — Ott.
- « 12. 2 a. Dansk. Ol. — C. C.
- « 8. 2 b. Dansk. C. C. — Ol.
- « 8. 1 b. Dansk. Frk. M. — Fru Nissen.

Onsdag den 22. Juni.

- Kl. 8. III k. Naturfag. Ott. — Ma.
- « 2. III m. Oldtidskundskab. D. H. — Bla.
- « 8. III n. Oldtidskundskab. D. H. — Bla.
- « 8. II k + m. Dansk. Rektor. — D.
- « 2. II n. Dansk. D. — Rektor.
- « 8. 4 a. Matematik. W. — Atke.
- « 2. 3 a. Fysik. H. P. — M. J.
- « 8. 3 b. Fysik. M. J. — H. P.
- « 8. 2 a. Engelsk. Ø. — Sk.
- « 12. 2 b. Engelsk. Sk. — Ø.

Torsdag den 23. Juni.

- Kl. 8. II k + m. Historie. Ol. — D.
- « 1. II n. Historie. Ol. — D.
- « 4. I m. Fysik og Kemi. H. P. — M. J.
- « 8. R. Engelsk. Sk. — Bla.
- « 8. 4 b. Matematik. Kl. — Atke.
- « 8. 3 a. Matematik. M. J. — W.
- « 8. 1 a. Tysk. Ø. — C. C.

Fredag dene 24. Juni.

- Kl. 8. III k. Latin. D. H. — J. N.
- « 8. III m. Matematik. H. P. — W.
- « 10. III n. Latin. D. H. — J. N.
- « 8. II k. Naturfag. Ott. — Ma.
- « 12. II n. Naturfag. Ott. — Ma.
- « 8. I n. Tysk. Rck. — Ø.
- « 8. 4 a. Latin. A. J. — Rektor.
- « 2. 3 a. Historie. D. — Ol.
- « 8. 3 b. Historie. D. — Ol.
- « 8. 2 b. Matematik. Kl. — M. J.
- « 4. 1 b. Tysk. Ø. — C. C.

Lørdag den 25. Juni.

- Kl. 8. II n. Engelsk. A. — Ø.
- « 8. I k. Græsk. D. H. — M.
- « 8. I m. Matematik. W. — Kl.
- « 8. R. Historie. Ol. — D.
- « 8. 4 b. Fysik. M. J. — H. P.
- « 12. 1 a. Historie. A. — D.

Mandag den 27. Juni.

Kl. 4. Skoleraadsmøde.

Tirsdag den 28. Juni.

Kl. 10. **Afslutningsmøde** i Festsalen, hvor Eksa-
mensudfald og Omflytning bekendtgøres.

Onsdag den 29. og Torsdag den 30. Juni skriftlig
og mundtlig Optagelsesprøve efter nærmere Bekendtgørelse.

Det nye Skoleaar begynder Mandag den 15. Au-
gust Kl. 1. Lærerne samles Kl. 8, og enkelte Elever
prøves efter Aftale denne Dag.

Til at overvære de mundtlige Prøver — baade ved
Afgangseksaminer og ved Aarsprøver — samt Slut-
ningsmødet indbydes Elevernes Forældre og Værger
samt enhver, der har Interesse for Skolen og dens
Gerning.

Haderslev Katedralskole, 1. Juni 1927.

Karl Mortensen.

Indholdsfortegnelse.

Adjunkt J. Maltbæk: Frynsevinger	pag. I
Rektor Dr. Mortensen: Tale ved Afslutnings-	
festen	„ XVII
I. Skolens Indretning	Side 1
II. Afgangsprøverne 1926	„ 4
III. Eleverne	„ 7
IV. Lærerne	„ 14
V. Undervisningen	„ 15
VI. Oversigt over Aarsarbejdet 1926—27	„ 18
VII. Skolens Understøttelser	„ 29
VIII. Bibliotek og Samlinger	„ 30
IX. Fra det forløbne Skoleaar	„ 31
X. Skolenævn og Forældremøde	„ 33
XI. Uddrag af Skolens Regnskab	„ 34
XII. Skema for Afgangsprøverne	„ 35
Tillæg: Matematik for det nysproglige Gymnasium II	
af Lektor L. Willesen.	